

Tids-skrift

FOR VESTOPPLAND
SLEKTSHISTORIELAG

Nr. 1 1988 Årg. 6. Pris kr. 30,-

Narffue Nelløss
1617—1618.

Elluff Løchen
før 15. juli 1648.

Johans Narum
24. mai 1672.

Laurs Narum
11. nov. 1715.

4 segl fra Land gjengitt etter
Boka om Land 3.

HADELANDS ENERGIVERK

*Kontakt e.verket
du også....*

ET OPPLYST HADELAND — VÅRT ANSVAR

Telefoner: Hovedlokaler på Jaren	(063) 28 120
Avdeling på Lunner	(063) 21 300
Avdeling på Jevnaker	(063) 11 155
Feilmelding utenom arbeidstid:	(063) 27 710

HADELANDS ENERGIVERK

2770 JAREN

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

GRAN
SPAREBANK
Jevnaker
Sparebank

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 Gjøvik

Medlemskontingent: kr 100.- pr år.

Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året.

Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 1. mai.

Siste frist for innlevering av stoff er 15. april.

<u>Annonsepriser:</u>	1 gang	4 ganger
1/2 side.....	kr 150.-	kr 500.-
1/1 "	" 300.-	" 1000.-
Bakside	" 500.-	" 1400.-

Hovedstyre:

Formann Arne M. Sandlie, 2750 Gran

Nestformann: Arne Amundgård, 2846 Bøverbru

Kasserer: Eilef Rognerud, 2870 Dokka

Sekretær: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia

Tidsskriftstyre:

Arne Amundgård (styrer), Ole M. Granum, Kari N. Nordal og
Fredrik Dyhren.

Stoff til tidsskriftet sendes Arne Amundgård, 2846 Bøverbru,
telefon: 061-96500.

Innhold

- 6: Pål Prestesæter: Den gamle slekta på Oppheim i Ulnes.
- 12: Rolf Gilbert Larsen: Om Larsengården, Raufoss.
- 13: Bottolf Svendsen Nyjordet: Noen aner.
- 14: Arne Brorson: Mer om familien Borch.
- 15: Ruth Klungseth: På leting etter Borch-er og Borch-inner.
- 23: Arne Amundgård: Borch.
- 26: Frank Solbakken: Bruk av skifter i slektsforskning.
- 29: Bjørn Herberg: Litt utflytterhistorie fra Tverrdalene.
- 36: Fredrik Dyhren: Hieronimus Eriksen Bjørlien.
- 39: Arne Amundgård: Om garden Grimstad ved Lena.
- 46: Anna Bratvold Negaard: Pauline Christiansdtr. Helgestad.
- 51: Otto Adolf Fosmo: Jordeboken 1624-1626.
- 57: Jan Eilert Jaatun: Om Henrik Knutsen Rognstad.
- 67: Arne Amundgård: Om totningen Fryde.
- 70: Arne Amundgård: Om garden Holte i Vestre Toten
- 76: Odd Lundby: Litt om slekta til Hans Vinjarengen.
- 77: Utvandring frå Valdres til Amerika over Bergen.
- 83: Innflyttere til Østre Toten 1839-1841
- 90: Spørsmål og svar.
- 93: Lokalhistoriske skrifter.
- 95: Slektsartikler/biografier.

Den gamle slekta på Oppheim i Ulnes

Av Pål Prestesæter

Oppheim, gardsnr. 44 i Ulnes, Nord Aurdal hadde ei gammel skyld på 1 hud, som var bondegods. Garden hadde i 1667 og 1723 skog til husbruk. I 1723 står det at garden hadde sæter i allmenningen. Det var samme slekta som brukte og eide garden helt fra 1670 til 1833, da den daværende bruker Knut Olsen Oppheim makeskiftet Oppheim mot Sæter.

Ut over 1800-tallet var garden en del på handel, og den ble senere delt i to. Som en kuriositet kan nevnes at den nåværende brukeren av den ene Oppheimsgarden, kan føre sine aner tilbake til en av sønnene på Oppheim på slutten av 1700-tallet. Dermed er det samme slekta på Oppheim i dag som i 1670.

I.

Ole Torkildsen er den første kjente bruker på Oppheim. I manntallet 1664 var han 26 år gammel og var følgelig født ca. 1638. Han var gift med Jøran Olsdatter, født ca. 1628 død 1704. De hadde i hvert fall en sønn:

1. Torkild Olsen. I 1697 solgte han sin odel i Oppheim til halvbroren Knut Andersen, og blir da kalt Torkild Olsen Myre i Torpa.

II.

Den neste brukeren på Oppheim var Anders Knutsen, han var født ca. 1641 og var i 1664 tjener på Lillestrand. Han døde i 1707. Hans herkomst er jeg noe usikker på, men han er i 1687 nevnt som eier av gods i Kleivgård. Fra 1627-1645 er Knut Belgi nevnt som eier av 1 skinn i Kleivgård, så kanskje Anders var sønn av denne Knut Belgi. Anders Knutsen Oppheim ble omkring 1670 gift med enka etter Ole Torkildsen Oppheim, Jøran Olsdatter, født ca. 1628 død 1704. De hadde i hvert fall sønnen:

III.

Knut Andersen Oppheim, født ca. 1676, begravd 4/5-1749, 73 år gammel, som nevnt fikk han i 1697 kjøpt odelen på Oppheim fra halvbroren Torkild Olsen Myre i Torpa. Knut var bruker på Oppheim fram til ca. 1735. I 1702 ble han

gift med Jøran Julsdatter, født ca. 1681, begravd 15/6-1734. Hun var datter av Jul Tordsen Sør-Strand født ca. 1643, skifte 1690 og hans andre hustru Øyen Larsdatter Nordre Fodnes. Knut og Jøran hadde flere barn:

1. Anders Knutsen Oppheim, senere bruker på Oppheim, se IV.
2. Jul Knutsen Båseim. Han hadde sønnen Knut Julsen Båseim.
3. Aagot Knutsdatter Oppheim gift 1743 med Embret Helgesen.
4. Erland Knutsen Oppheim gift 1742 med enke Ingeborg Valentinsdatter Båseim. Hun var fra Øde i Vestre Slidre. Erland døde allerede i 1746, Ingeborg satt da tilbake med to barn: 1. Ole Erlandsen (3 år) gift 1776 med Eli Jonsdatter Svenneseie. Det var skifte etter Ole på plassen Braaten under Svennes 1810. Han hadde to døtre: A) Ingeborg Olsdatter født 1777 og B) Barbro Olsdatter. - 2. Knut Erlandsen (3/4 år).
5. Øyen Knutsdatter Oppheim gift 1748 med Alf Olsen Stavenjord, født 1709 død 1748. Alf hadde sammen med broren Ørjans i 1739 kjøpt Stavenjord for tilsammen 510 rd. Han var sønn av Ole Knutsen Søndre Rognås (1660-1729) og Ragnhild Amundsdatter fra Øvre Vik, V. Slidre.
6. Lars Knutsen Oppheim født 1718 død 1738.

IV.

Anders Knutsen Oppheim, født på begynnelsen av 1700-tallet. Overtok omkring 1735 som bruker av Oppheim etter faren. Han var gift to ganger, første gang 1734 med Ragnhild Tollefsdatter. De fikk iallefall to døtre, se nr. 1 og 2 nedenfor. Andre gang ble Anders gift i 1742 med Gjertrud Knutsdatter Midt-Strand, født 1712 død 1762. Hun var datter av Knut Helgesen Midt-Strand og Ragnhild Bjørnsdatter Sæbu. Anders og Gjertrud hadde i hvert fall sønnen Knut, se nr. 3 og V nedenfor.

1. Jøran Andersdatter Oppheim gift 1757 med Haldor Henriksen Bøe.
2. Siri Andersdatter Oppheim født 1738 død 1742.
3. Knut Andersen Oppheim, neste bruker av Oppheim, se V.

V.

Knut Andersen Oppheim født 1744 død 1799. Han overtok Oppheim i 1767. Ifølge Valdressoga skal han ha vært gift to ganger, og sønnen Ole Knutsen (se nr. 1 nedenfor) skal være fra første ekteskap. Knut ble så gift i Røn 1768 med Gjertrud Olsdatter Søre Kvåle, født 1744, skifte 1816. Hun var datter av Ole Torkildsen Søre Kvåle i Røn (1701-1793) og Guri Johannesdatter (1709-1787). De ble gift i Ulnes kirke 1739. Knut og Gjertrud hadde 7 barn, se nr. 2-8 nedenfor:

1. Ole Knutsen Oppheim (fra farens første ekteskap, ifølge Valdressoga). Han fikk i 1789 skjøte på Søre Kvåle fra faren. På skiftet etter stemora Gjertrud i 1816 blir Oppheim utlagt til han. Han har da i mellomtiden overlatt Søre Kvåle til halvbroren Anders. I 1829 selger Ole garden til sønnen Knut Olsen, som i 1833 makeskifter den mot Sæter. Knut Olsen Oppheim ble dermed den siste av den gamle slekta på Oppheim i direkte linje.

2. Gjertrud Knutsdatter Oppheim, født 1771 død 1809, gift

1. gang med Øystein (Østen) Nilssen Fystro, Røn, Vestre Slidre, født 1766 død 1797. Han var sønn av Nils Øysteinsen Fystro (1724-1792) og Ågot Olsdatter Landsrud (1733-1805). De fikk to barn: 1. Ågot Øysteinsdatter Fystro (1793-1864) gm Nils Andersen Semle, død 1864. De hadde

Fystro. 2. Gjertrud Øysteinsdatter Fystro (5 år i 1801). Gjertrud Knutsdatter ble som enke gift med Ole Iversen Vika. De fikk tre barn: 1. Kari Olsdatter Fystro f. 1798, 2. Knut Olsen Fystro f. 1805, 3. Sissel Olsdatter Fystro f. 1807, gift med enkemann Ole Engebretsen Nordre Fauske.

3. Guri Knutsdatter Oppheim, født 1776, gift med Amund Svendsen Ringisåker.

4. Anders Knutsen Oppheim, født 1782 død 1839, overtok Søre Kvåle i Røn etter halvbroren Ole. Anders var gift med Kari Engebretsdatter Svennes, født 1782 død 1861. De hadde tre barn: 1. Gjertrud Andersdatter Kvåle, f. 1817 gm Jul Olsen Bakkeåkerjordet (1818-1904). De hadde Søre Kvåle. 2. Knut Andersen Kvåle f. 1820 gm Barbro Jøgersdatter Gudheim. 3. Kari Andersdatter Kvåle født 1824.

5. Torkild Knutsen Oppheim, ble gardbruker på Bøe og senere på Hilmeshago. Vi skal følge hans slekt videre, se

VI.

6. Jørand Knutsdatter Oppheim, født 1787, gift med Ole Gulbrandsen Fodnes.

7. Eli Knutsdatter Oppheim, født 1790, gift med Bendix Ouelsen Nordstrand.

VI.

Torkild Knutsen Oppheim på Bøe, senere på Hilmeshago. Hun var født 1785 og døde i 1848. Han var gift to ganger, først med Hilleborg Knutsdatter. Hun var fra en plass under en av Ulnesgardene, antagelig Ulnesshagen. Hun var født 1789 og døde i 1827. Hun var datter av husmann Knut Mikkelsen født 1764, fra garden Nordre Rogne, Øystre Slidre og Berit Thorsdatter, født 1757. Hilleborg er et uvanlig navn og hun het opp igjen etter farmor si, den fargerike Hilleborg Larsdatter Bugge. I Gardar og slekter i Øystre Slidre står det en del om denne Hilleborg, som jeg har moro av å ta med her: Knut Kristensen Rogne (1716-1764) ble gift med Hilleborg - datter av Lars Bugge eller Qvislin. De hadde et grepa bryllup, er det fortalt, - den ene broren til Hilleborg omkom ved ei ulykke under salutteringa! Knut døde i 1764, og Hilleborg giftet seg samme året opp igjen med Mikkjel Hansen fra Søre Rogne. Mikkjel druknet i Høldalsfossen i 1779. Hilleborg lovet da at den som fant igjen liket, skulle få henne som gifte. Hilleborg satt godt i det, og ikke var hun så verst gammel heller. Den 19 år gamle Torstein Nilssen Røe fant igjen Mikkjel, og så ble det gifting i en fart. Hilleborg var etterkommer etter flere valdresprester (Spydeberg, Qvislin og Bugge). Torkild og Hilleborg fikk i alt åtte barn, se nedenfor nr. 1-8. Torkild Knutsen Bøe ble som enkemann gift igjen i Vang 1833 med Ragnhild Nilsdatter Myhre, født 1804. Hun var datter av Nils Toresen Myhre, født 1755 og Marit Knutsdr. Bøe, født 1765. Ragnhild kunne i likhet med Hilleborg føre sine aner tilbake til flere valdresprester (Colding og Bahr). Torkild og Ragnhild fikk 4 barn, se 9-12, nedenfor.

1. Knut Torkildsen Bøe
2. Ole Torkildsen Bøe
3. Peder Torkildsen Bøe
4. Torkild Torkildsen Bøe
5. Berit Torkildsdatter Bøe

6. Guri Torkildsdatter Bøe
7. Guri Torkildatter Bøe
8. Helleborg/Hilleborg Torkildsdatter Bøe
9. Nils Torkildsen Bøe, født på Bøe 1834, se VII
10. Torkild Torkildsen Bøe/Hilmen.
11. Marit Torkildsdatter Bøe/Hilmen
12. Anne Torkildsdatter Bøe/Hilmen.

VII.

Nils Torkildsen Hilmen, født på Bøe 4/5-1834 død av "meslingene" 2/4-1899 på Sørigarden Hilmen. Han overtok Hilmeshago etter mora Ragnhild. I 1858 ble han gift 1. gang med Marit Jøgersdatter Gudheim, født 1831. Hun var datter av Jøger Haldorsen Gudheim. Nils og Marit fikk fire barn, se nr. 1-4 nedenfor. Nils ble gift 2. gang med Barbro Olsdatter Hilmen fra Sørigarden Hilmen, født 31/8-1857 død 20/2-1939. Hun var datter av Ole Bjørnsen Hilmen, født 1820 og Kari Eriksdatter Hamarsnes, født 1828. Nils var først gardbruker på Hilmeshago, men etter at han giftet seg igjen med dattera på Sørigarden Hilmen, fikk de overta denne garden av hennes foreldre. Nils og Barbro hadde 6 barn, se nr. 5-10 nedenfor.

1. Torkild Nilsen Hilmen, født ca. 1863 gm Ingebjørg Levordsdatter Klanten fra Hallingdal. Torkild var gardbruker på Hilmeshago.

2. Kirsti (Kjersti) Nilsdatter Hilmen, født 1867 gift med Engebret Espelien.

3. Ragnhild Nilsdatter Hilmen, født 1870, reiste til USA, ugift.

4. Jøger Nilsen Hilmen født 1873, ugift.

5. Marit Nilsdatter Hilmen gift med Birger Smedsrud, de bodde i Hunndalen.

6. Ole Nilsen Hilmen, se VIII.

7. Nils Nilsen Hilmen gm Marie, bodde i Dæhlibygda, Land.

8. Knut Nilsen Hilmen, reiste til USA.

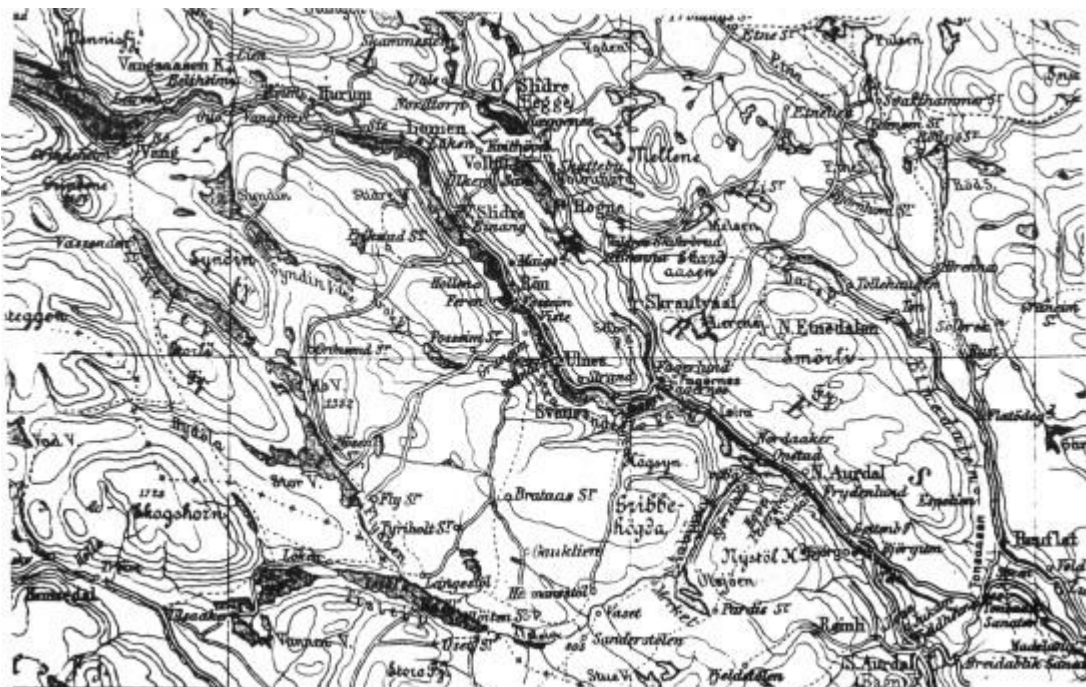
9. Erik Nilsen Hilmen gift med Margit Oppheim.

10. Kari Nilsdatter Hilmen gift med Kristian Hilmen i Haugen.

VIII.

Ole Nilsen Hilmen, født 16/1-1884 død 28/1-1970. Han var gardbruker på Sørigarden Hilmen. Gift med Oleanne Tidemandsdatter Ruste Ingrid fra Hedalen i Sør Aurdal. Hun var født 15/9-1880 og døde 29/9-1971. Hun var datter av Tidemand Mikkelsen Ruste på Ingrid (18/10-1849-25/2-1936) og Olea Arnesdatter Brenden (1850-1889). Ole og Oleanne fikk 7 barn;

1. Borghild Olsdatter Hilmen, født 24/6-1905 død 1915.
2. Olea Olsdatter Hilmen, født 28/12-1907 gm Anton Amundsen Hilmen fra Nordigarden Hilmen, født 10/7-1894 død 17/11-1979. De flyttet til Toten.
3. Nelline Olsdatter Hilmen, født 15/11-1909, gift med Ola I. Rudningen, født 26/4-1903 død 6/5-1982, Gol.
4. Tonette Olsdatter Hilmen, født 23/12-1912, gift med Gunnar Frenning, (1900-1962), Aurdal.
5. Borghild Olsdatter Hilmen, født 6/2-1917, gift med Arne Svanheld (1918-1974), Leira.
6. Olga Olsdatter Hilmen, født 22/1-1920, gift med Einar Lyseng, Ulnes.
7. Olav Olsen Hilmen, født 1/7-1924, døde samme dag.

Om Larsengården Kortås 1 på Raufoss

Av Rolf Gilbert Larsen

Min bestefar Nikolai Larsen kjøpte for over 100 år siden en tømmerstue fra garden Blili på Eina. Denne ble satt opp på Raufoss som bolig for bestefar og bestemor.

Plasseringen av denne ble nok ikke så heldig. Allerede ved oppsettingen av huset var jernbanen begynt å ete seg oppover Hadeland mot Toten. Da Gjøvikbanen så kom så langt som til Raufoss, måtte nok mine besteforeldre rive sitt hus som viste seg å ligge på den grunn der stedets jernbanestasjon var planlagt bygget. Dette var vel i året 1900, sann ca.

Da var det å sette i gang å bygge ny bolig. Den ble bygget nord for Raufoss Torv, der det ligger i dag. Bestefar kjøpte så mye jord den gang at det ble et lite bruk liggende midt i tettstedet Raufoss. De hadde den gang et jordstykke som rakk opp til torvet - et verdifullt stykke nå til dags.

Det lille bruket fødte vel et par-tre kuer og like mange griser. Låven til bestefar ble senere hen fikset litt på og tatt i bruk som Frelsesarmélokale, hvilket det fortsatt er i bruk som. Hovedbygningen brant ned for noen år siden, mens "Arméen" står trygt og godt. Hovedbygningen og låven sto på hver sin side av vegen som går nordover til Gjøvik. Jeg husker ikke så meget fra min fars hjem der, men kjenner jo historien.

Mine besteforeldre hadde tretten barn som vokste opp, av disse var min far Harald Gilbert som ble den nest siste som døde, det var for ca. 4 år siden, han ble over 90 år gammel.

Min far var meget frisk både på kropp og ånd. Han spilte flere instrumenter i alle år, som jeg husker tilbake, trompet, gitar, horn, mandolin, fiolin og piano. Først etter at han ble pensjonist lærte han seg å spille etter noter - som det heter. Han var frisk nesten til sin siste dag. Han var uten tvil en skarping og en menneskekjenner, egenskaper han hadde stor nytte av som arbeidsleder for et verksted med ca. 100 mann i stedets store fabrikk.

Ja, han var en god far og en framifrå fagmann. Min gode mor i sannhet en hjemmets dyktig kvinne i alt et godt hjem hadde jeg på Raufoss sammen med mine to søstre.

Larsenslekten ble en av de største på stedet. Ved et eventuelt slektsstevne ville det nok, hvis alle møtte fram, bli en forsamling på bortimot fire hundre med stort og smått.

Slektsrekke

1. Lars Nilsen Stensli f. 1822 gift med Anne Katrine Johansdtr. Bruun f. 1826, døde i Amerika.
2. Nikolai Larsen f. 1858 gift med Petra Alette Pedersdtr. Listuen f. 1856.
3. Harald Gilbert Larsen (1893-1983) gift med Inga Marie Knutsen Hauglie (1898-1978).
4. Rolf Gilbert Larsen f. 1920.

Noen aner

Av Bottolf Svendsen Nyjordet

Mine oldeforeldre var Even Hansen Bradal - Skjellerud (14/10 1823-26/1 1904) gift 3/1 1854 med Gulline Sofie Olsdtr. (23/1 1834-1865). De fikk fem barn mellom 15/9 1854 og 2/3 1864.

Foreldrene til Gulline Sofie Olsdatter: Ole Svendsen Morterud f. 1800 i Myrehagen i Land og død på Skjellerud, Vestre Toten 30/8 1875, gift 20/2 1833 med Christiane Karoline Christiansdatter, døpt på Kongsberg 2/9 1809 død på Skjellerud 24/12 1835. De fikk en datter, nemlig Gulline Sofie.

Foreldrene til Christiane Karoline Christiansdatter var: Olea Maria Wigstrøm og Christian Halvorsen Aannerud, Toten. Faddere da Christiane Karoline ble døpt i Kongsberg kirke var: Anna Karoline Andersdtr. Egbad, Marie Olsdtr. Faro, Lars Mørck, Jens Brun og Jon Bech. Ordlegger? for barnefaren var dragonform. Nils Nodstad. Chr. Halvorsen Aannerud var dragon under rittmester Sparres kommando.

Mer om familien Borch

Av Arne Brorson, Jevnaker

I nr. 4/1987 av tidsskriftet står en artikkel av Ruth Klungseth om familien Borch. Den var svært interessant. - Når det gjelder Anne Christine Borch og Ole Olsen Hanestad har jeg et par kommentarer. Deres barn nr. 5 var ikke et guttebarn og het ikke Even, men var pike og het Evine. Ole Hanestad eide før 1777 gården Gulden i Jevnaker. Om han hadde fått denne i forbindelse med ekteskapet, vet jeg ikke, men denne gården hadde i hvert fall tidligere tilhørt hennes mors svoger Even Hansen Moe.

Imidlertid makeskiftet Ole Hanestad i 1777 gården Gulden med gården østre Olimb, og han hadde sistnevnte gård til 1784. Hans 6 første barn er alle født i Jevnaker, så han har vel da bodd her til 1784 eller slutten av 1783, og det er ikke da usannsynlig at han kan ha tjenestegjort hos sin svigerfar i denne tiden.

Den 22/12 1830 fødte Margrethe Gundersdtr. Skaarud et tvillingpar Gudmund Abrahamsen og Marthe Abrahamsdtr. Piken døde etter kort tid, men gutten vokste opp og har etterkommere i USA. Faren var enkemann Abraham Borch. Var dette den samme Abraham som er oppført i artikkelen under nr. VI.6? Jeg hadde en forespørsel om slekten fra en amerikaner som var på gjennomreise sommeren 1987.

Ellers har jo nåværende Borch familie på Moe røtter tilbake til forannevnte Even Hansen Moe, som var gift med den ene av Abraham Regertsens døtre, Anne. Han løste ut sine svigerinner Inger Hesselberg og Elisabeth Borch for deres andel i Moe gård og kjøpte dessuten Gulden, Bjellum (2 gårder), Nordby, Brørby, Gjørud på Ringerike og et par gårder i søndre Land.

Even Hansen Moe var sønn av Hans Lagesen Røste (1647-1722). Hans bestefar var Lage Lauritzen (1612-1678) og oldefaren var Laurits Nøkleby f. ca. 1575.

PS. Ingeborg Marie Hanestad døde som jomfru på Moe gård 10/1-1870. Karen Alette Hanestad var også jomfru og døde på Moe 6/12 1867. De hadde da bodd gratis på Moe en rekke år.

På leting etter Borch-er og Borch-inner

Av Ruth Klungseth

Jeg prøver å skrive en gards- og slektshistorie for Vester Balke g.nr. 60 i Østre Toten. Min sønn som nå driver garden, er niende generasjon. Den første bruker av denne slekten var Ole Andersen fra Kraby som kjøpte garden våren 1711 av viselagmann Nils Jacobsen Schmit. - Planen min er å få med i det minste barn og barnebarn i hvert slektledd, men det går tregt framover, især har en datter i første generasjon, Karen Olsdatter, skaffet meg mye hodebry. Hun giftet seg i 1748 med Abraham Olsen Borch fra Bjellum i Jevnaker. Han var ei tid på kontoret hos kanselliråd og sorenskriver David Sommerfelt på Sukkestad på Toten, og det var vel i den tiden han, ble kjent med Karen Olsdtr. Balke. Abraham Borch ble lensmann i Jevnaker i 1748 etter sin eldre bror Knud Borch som hadde fått embetet etter faren Ole Livsøn Borch i 1738, omtrent samtidig kjøpte Abraham Borch Bjellum av broren, og foreldrene hadde vilkår på garden.

Karen og Abraham Borchs etterslekt hadde jeg forestilt meg det var lettvinnt å finne i trykte kilder, som "Norsk Slektskalender 3" og "En Oplandsslekt gjennom et kvart årtusen" av H. H. Breien, men i begge disse publikasjonene er nevnt bare 3 barn, men på Balke er tatt vare på dødsannonsen for Abraham Borch og den er svulmende både i tekst og omfang, den viser at han har etterlatt seg 2 sønner og 4 døtre, og at han døde 31. desember 1782, mens dødsåret i trykte kilder er 1783, ja, det kan jo skille bare ei natt mellom de to tidspunktene.

Tilfeldigheter kan også enkelte ganger hjelpe en noen steg framover. For noen år siden stod det en lengre artikkel i "Nationen" om nabogarden Kirke-Balke og den pietetsfulle restaurering av husene der. Eierne Nils Balke fikk like etter et brev fra Bærum fra Arne Sandbu med forespørsel om Karen Olsdtr. Balke var fra den garden, og i så fall om de kunne skaffe ham opplysninger om slekten, da han nedstammet fra henne. Dette brevet fikk jeg overlevert, og sendte en slekts-
tavle for Karen Olsdatter og en kopi av dødsannonsen for lensmannen, og spurte samtidig om hvem av deres barn han

nedstammet fra og om han kjente alle søsknene. Jeg fikk da fra ham greie på nr. 3 av barna: Louise Borch f. 1752 "viet i Huset" 1774 til overrettssakfører Bull i Larvik, f. i Tønsberg 1737 og deres 14 barn, datter nr. 2: Marthe Elisabeth ble gift med prokurator og sorenskriver Hans Gotfred Hansen, Sel i Gudbrandsdalen, han var barnløs enkemann som ved sitt første ekteskap var blitt eier av Sandbu i Sel. I ekteskapet med Marte Elisabeth kom det 2 barn, og brevskriveren nedstammet fra henne.

Fra Vester Balke var det blitt deponert på Toten Museum en brevsamling på godt over 100 av ymse slag. Før jeg gikk videre i skrivingen, måtte jeg ta kopi av disse og lage avskrift på maskin, så etterslekten kan lese dem. Det er jeg ikke ferdig med enda, men jeg har funnet mange nyttige opplysninger, især i brev fra København.

Brorsønnen hennes Karen Olsdatter, Halvor Andersen f. 1745 var en tid ansatt hos kanselliråd og sorenskriver David Sommerfelt på Sukkestad og reiste så til København i 1771. Det første brevet fra ham er datert 25. juli det året. Han begynte som kopist i Hoff- og Statsretten der i byen, i 1783 ble han revisor i det danske kanselliet og fikk ærestittelen kanselliråd i 1805. Han kjøpte og samlet hele sin tid i København bøker og håndskrifter til det vordende universitet i Norge, og hadde ved sin død våren 1810 15 tusen bind som var testamentert til dette.

For å komme tilbake til Karen Olsdatters etterslekt: Halvor Andersen sier i et brev fra 1774 om hennes eldste sønn: "Ole Christian Borch fikk sin juridiske eksamen med beste karakter og blev ansatt i Skiftekommissjonen i Kbv'n." I et brev på våren 1780 skriver han: "Ole Christian Borch er i julen bleven gift med en simpel (=enkel) men skøn og brav pige, som allerede har været i barselseng og fået en datter, som efter hans moder er kaldet Karen." Her fikk jeg da årstallet for hans giftermål, men om ektefellen bare at hun var "en skøn og brav pige", og det er ikke akkurat egnet betegnelse i en slektstavle, men også årstall og navn på deres førstefødte. I et senere brev fra Halvor Andersens brorsønn Even Andersen som studerte til prest i Kbv'n, står det at Ole Christian Borchs eldste sønn Abraham og nesteldste datter Abrahamine ble konfirmert våren 1800, men fødselsår vet jeg jo ikke. - I et annet brev fra hans hånd fant jeg at Karen Borch giftet seg i 1805 med

presten Hesselberg, som var personell kapellan på Sjælland, og en brorsønn av prokurator Hesselberg på Ringerike, men ikke noe fornavn eller data er det. I et langt senere brev forteller han at Karen nettopp har fått sitt tredje barn, så etterslekt har hun.

I brev fra Even Andersen er opplyst at Abrahamine Borch giftet seg i 1804 med løytnant von Trepka, og senere at også hun har barn i ekteskapet. Han skriver også hjem at han underviser de yngre barna hos assessor Borch, men ingen navn eller alder. I 1819 er nevnt at den yngste sønn Ole Christian Borch er student.

Etter at Even Andersen er kommet til Norge igjen, skriver han 1818 i brev hjem at Abrahamine, tidligere Trepka er gift med grosserer Marcus Pløen i Christiania. I Personalhistorisk Tidsskrift på Statsarkivet i Hamar fant jeg omtale av Markus Pløen, født i København 1778 og død på Høvik i Bærum i 1836. Hans foreldre var innvandret fra Kbnv, gift med enkefru Abrahamine Trepka dpt. 31/3 1784 i Kbnv. og død der 2/2 1876. Ekteskapet var barnløst og de ble separert i 1819. Her står også hennes foreldre, så da fant jeg også morens navn: Christiane Nielsen, fødselsdato er ikke angitt. Hun døde mens Even Andersen var i Kbhv. så den angir han, nemlig 18. mars 1814 i en alder av 61 år f. ca. 1753.

Dette er hva jeg har greid å finne om denne familien i København. I Dansk biografisk leksikon er ikke Ole Christian Borch kommet med. I et brev fra 1779 skriver Halvor Andersen: "Even Borch er nu bleven Prest og skal reise til Finmarken som misjonær." Dette var en ukjent person for meg, de to sønnene Abraham Borch ifølge dødsannonsen etterlot seg, var i de trykte kilder Ole Christian og Thomas Boesen.

Etter lang ventetid fikk jeg omsider Jevnaker kirkebok på film og fikk låne leseapparat av Fredrik Dyhren, og der fant jeg at Even Olsen Borch var født i 1753 og sønn av Karen og Abraham Borch, der stod det også at "Hr. Even Borch" prediket søndag 20/2 1780. Han måtte være død før sin far, men hvor?

På Statsarkivet fant jeg ham i boken: "Dødsfald i Norge" av Jørgen Gløersen. Even Borch var blitt personell kapellan i Hammerø i Salten og døde der allerede 18. juli 1780 - 26 år gammel, så han kunne ikke ha vært i embedet mer enn noen få måneder. - For de som ikke har vært borti denne

boken "Dødsfald i Norge" så er den utelukkende bygget på dødsannonser fra publikasjoner, så en finner ikke der alle som er gått bort. Elisabeth Marie var den eldste av Karen Olsdatters barn døpt 9/11 1749, viet i Hjemmet 14/8 1780 til Mads Trulsen Tofte, stod det i kirkeboken, uten et ord om hvor han kom fra, og de to vitnene var av Borchfamilien, så det gav heller ingen pekepinn. I "Norske Slektsbøker" av Morten Hansen så jeg: "Slektstavle for Tofte-Holtenæs fra Hurum" av Barthold Hagemann og "Holtenæs-Tofte" i Hurum med inngiftede slekter" av Gustav Heber. Disse to bestilte jeg i biblioteket her, i håp om at det var den riktige Toftefamilien. Jeg visste at Elisabeths farbror Knud Borch var eier av Selvig i Hurum, så jeg fant det mest sannsynlig at Mads kom fra den Toftefamilien i Hurum. Heldigvis var det riktig. Mads Trulsen Tofte 1750-1823 benevnes som krigsråd og proprietær, han var sønn av Truls Christensen Tofte fra Holtenes og Inger Madsdr. Tofte. Elisabeth Borch og Mads Tofte fikk 12 barn. Deres yngste sønn Andreas Tofte 1795-1852 ble grosserer og skipsreder i Christiania og ble den første ordfører i byen i 1837. Han ble meget velstående og gjorde mye for å hjelpe nødlidende. Hans største hjelpervirksomhet ble konsentrert om redningsanstalten "Toftes Gave" opprettet i 1847 i Christiania. Det var en anstalt for forlatte, forsømte og vanartede barn, og inntil 1881 landets eneste innretning av denne art. Elevene der var av begge kjønn i alderen 10-20 år og fikk gratis underhold og oppdragelse. Hjemmet flyttet i 1858 til Ullensaker og i 1876 til nedre Sund på Helgøya. Toftes gave ble da drevet som skolehjem av staten og ble nedlagt i 1947. Fra 1951 har Oslo kommune brukt Sund som hjem for psykisk utviklingshemmede.

I Gustav Hebers bok om Holtenæs-Tofte slekten er gjengitt et skifte på Tofte i 1719: "Gaarden Tofte med underliggende Sag og Kvernbrug av skyld 3 skpd. Salt med bøxel". Det er første gang jeg har sett landskylden angitt i salt. I den samme boken får Abarham Borchs farfar Liv Alexandersen Borch en lite smigrende omtale. Han ble sorenskriver i Solør og Østerdalen i 1662 til 1674 etter sin svigerfar Hans Tanche, etter å ha vært hans fullmektig i nesten 8 år. I 1666 klaget almuen over hans utsigelser, men uværet gled over den gang. 1 1674 fikk han dom for misbruk av embedsførsel og ble suspendert og så avsatt. I noen år var han da proviantskriver ved Elverum skanse, men på høsten 1677 kom han atter i embedet som fogd

i Stjørdalen. Der ble det alt i 1683 oppdaget at han hadde kasseangel og han ble avsatt: "Liv Borch begik såvel i Elverum, hvor han var bosatt på garden Gaarder, som i Stjørdalen en lang rekke streker, som røber en særdeles tøielig moral og lite nøieregnende karakter, slurveri og lettsind var det som særlig kjennetegnet ham - både privat og offentlig." Det var litt av et skussmål!

Den femte av barna på Bjellum, Thomas Boesen Borch 1754-1817 gav meg ingen problemer, der fant jeg alt jeg trengte av opplysninger i Norsk Slektskalender 3. - Så fikk jeg til gjengjeld mye problemer med den 6. av barna: Anne Christine døpt 1756 "viet i Huset" 1. jan. 1775 til sin fetter fra Toten Ole Olsen Hanestad f. 1729, sønn av Karen Olsdatter Borchs eldste bror Ole Olsen Hanestad 1699-1757 og Alis Olsdtr. Veen, Stange 1703-1787. Sønnen Ole var vaktmester, som er en underoffisersgrad, og tjenestegjorde ved skiftet etter farmoren i 1763 ved "Hr. Cammerherre Brochenhuus's feltregiment i Holsten." Foreldrene må vel ha ansett det tvilsomt om han ville overleve, for en mye yngre sønn ble også døpt Ole. Den første Ole er nevnt som lensmann på Toten i 1768. Han må vel ha vært på Jevnaker en tid før sitt giftemål med Anne Christine ved nyttår 1775, for allerede 28. april blir deres første barn døpt Ole Liv Borch. Jeg har tenkt meg at det kanskje hadde blitt husvarmt, som vi sier, for Ole var så mye eldre, han var 46 år og hun bare 19, da de giftet seg, så hun var da ikke i panikkalderen!

De fikk nå tre døtre etter hverandre: Karen Alette i 1776, Elisabeth i 1779 og Ingeborg Marie i 1780. Sønnen Even Borch i 1781 døde 3 måneder gammel. Sønnene ble døpt Borch. I en slektstavle for Borch-familien på Stenberg finnes bare ett barn i dette ekteskapet: sønnen Abraham Borch født på Olimb i Jevnaker 27. august 1782. Om familien bodde der de årene de var i Jevnaker, vet jeg ikke, men håper å få svar på det etter spørsmål i tidsskriftet (nr. 4/1987). Etter Abrahams død høsten 1782 fant jeg ikke mer om familien i Jevnaker kirkebok. Fra denne slektstavlen på Stenberg visste jeg at Ole Hanestad var blitt lensmann i Vestre Slidre, så ved innlevering av filmen av Jevnaker kirkebok, fikk jeg låne for Vestre Slidre. Der fant jeg at de hadde fått en sønn døpt Alexander Borch allerede 4.

des. 1783 og Even Borch i november 1784, han døde 21 år gammel og ble begravet i Slidre 1806. Lensmann Ole Hanestad ble begravet i Vestre Slidre 28. mai 1802. Etter 1809 fant jeg ingenting om familien i kirkeboken.

I bygdeboken for V. Slidre står det at Ole Hanestad var lensmann fra 1786 til 1801, men de må jo være kommet dit senest på høsten 1783, siden sønnen Alexander ble døpt der den 4. desember det året. Av bygdeboken så jeg at Ole Hanestad kjøpte garden Hovi og odelsretten til den ved skjøte av 18. februar 1789, men da hadde de jo alt vært lenge i V. Slidre. Der stod det også at lensmannen måtte søke om å få et offentlig lån, og at han lot husene på garden forfalle. De satt øyensynlig i svært trange økonomiske kår, og det måtte være litt av en overgang for alle og spesielt for Anne Elisabeth å komme fra det store velstandshjemmet til en etter flatbygdsforhold liten fjellgard.

I en bok på Statsarkivet i Hamar, "Noen gardar i V. Slidre og slektene der," fant jeg under Hovi at Ole Hanestad og familien hadde bodd på garden Kvale de første årene i V. Slidre, men om han da var vikar for den fungerende lensmann, vet jeg ikke. Det er lite trolig at han flyttet til Valdres for å forpakte en gard. - Folketellinga for V. Slidre i 1801 viser at 3 barn var hjemme hos foreldrene, Even Broch 16 år og døtrene Karen Alette 24 år, ugift og Ingeborg Marie 21 år ugift.

På nytt var det i brevsamlingen jeg fant videre spor, et brev fra desember 1802 undertegnet A. Borch begynner slik: "Kjære Fetter, ved min nærværelse siste Gang erholdt jeg dit gode Løfte om at forskaffe mig 200 Potter godt Brændevin, som af Dem kjære Ven, efter Aftale skulle bringes til Kronborg i Land, hvilket løfte jeg nu, om muligt ønskede at see Opfyldt, da jeg nu høylig er trængende for samme." - I folketellingen 1801 for Land fant jeg ingen A. Borch under Kronborg i Fluberg, men i registeret i bygdeboken fant jeg Alexander Borch, premierløytnant ved Landske kompani fra 1811. I 1814 fikk han et barn utenfor ekteskap med Anne Dorthea Bjørnsdatter Lomsdalen, en datter som ble døpt Anne Christine etter hans mor. I 1824 ble et jordstykke han eide solgt ved tvangsauksjon. I Ovenstads Militærbiografier står at han ble utsatt på vartpenger antagelig fra 1/1 1818, og ingen opplysninger etter den tid. I et brev fra Even Andersen i 1817 sier han at løytnant Alexander Borch fra Land og hans mor madame Borch-Hanestad var invitert til Moe i Jevnaker. Jeg tenkte da at hun muligens

bodde hos sin sønn, men jeg fant ingen. spor etter dem i kirkeboken for Land.

I et brev i januar 1808 skriver Even Andersen fra København: "Stener Stenersen ankom først hertil den 10. des. og Banco-brevet med Arvepengene som han av utidig og overdreven Frygtsohmhed ei turde medtage, ligger uidentivl endnu i Christiania, til stor bedrøvelse især for Ole Liv Borch Hanestad, som saa gjerne og jo før jo heller gad have Fingre på de samme Skillinger."

Etter årstallet kunne dette være arv etter Karen Olsdatter Borchs bror Gunder Olsen på Nøkleby, som var barnløs. Fra statsarkivet fikk jeg kopi av dette skifte av 1807, som var på 24 folioark, og der fant jeg: "Den afdødes Brodersøn Ole Olsen Hanestad forrige Lensmand til Slidre Præstegield i Valdres, nu død og efterladt sig følgende Børn: Ole Liv Borch, Brevskriver i Hoff- og Stadsretten i København, myndig. Abraham Borch opholder sig på Toten, mindreårig, Alexander Borch opholder sig hos Kjøbmand Stenersen i Christiania, mindreårig. Karen Borch hvis Opholdssted ikke vides, Elisabeth Borch opholder sig hos procurator Hansen i Guldbrandsdalen, Ingeborg Marie Borch hjemme hos Moderen." Det ser ut som barna har kommet til forskjellige medlemmer av familien, rimeligvis på grunn av den dårlige økonomi.

Om den eldste sønnen Ole Liv Borch har jeg ingen senere opplysninger, jeg går ut i fra han ble værende i København.

Om Abraham Borch står det i skiftet at han er mindreårig, og det er jo noe merkelig for han giftet seg på Toten allerede i juli 1803 med sin slektning Ingeborg Olsdr. Taraldrud fra Totenvika, men at han har oppholdt seg på Toten er åpenbart, for etter vel 4 måneder har ekteparet en datter til dåpen i Vestre Slidre. Hun fikk navnet Anne Christine etter farmoren. Hun ble bare et halvt år gammel og ble begravet i Slidre. Amundgård fant at deres andre barn Ole Christian ble døpt i Kolbu i februar 1806, mens kirkeboken for Slidre viser at det tredje barnet er døpt der i 1809, og har også fått navnet Anne Christine. De har øyensynlig pendlet noe.

Abraham Borch reiste odelskrav på garden Hovi i Vestre Slidre og ble tildømt den i 1811, men den ble ikke innløst. Han hadde neppe midler til det. I følge Totens Bygdebok 4 bodde de flere år på Taraldrud, farsgarden til Ingeborg. Abraham Borch gikk i denne tiden rundt i bygda og klippet siluetter, som han

var meget dyktig til, og det meste av de utallige siluetter på Toten fra den tiden, er nok fra hans hånd, i følge opplysninger fra veterinærkaptein Ole Engers privatarkiv på Stenberg. I følge Totens bygdebok var paret skilt ved Ingeborgs død i 1816, hvor og når Abraham døde vet jeg ikke.

Da presten Even Andersen kom tilbake til Norge etter 1814, var han på Norderhov prestegard, og i et brev til Balke i 1816 skriver han: "Jomfru Hanestad der er i huset hos Hansen på Sandbu, gjør et - som man kalder - godt Parti, hun skal nu giftes med Sognepresten til Våge, Hr. Fietzenz, enkemann uten barn, 48 år gammel og hun 37 år gammel." Det hadde jo vært greit om hun også var blitt nevnt med fornavn, etter alderen burde det være Elisabeth. Hun var jo også hos sorenskriver Hansen ved skiftet på Nøkleby, og han var da hennes verge.

På Statsarkivet fikk jeg utlånt håndskrevet eksemplar av Bastian Svendsens Efterretninger om Geistiligheden...., og der fant jeg at prestens fulle navn var Liv Borch Fietzenz, og at han hadde vært residernde kapellan i Vestre Slidre 1792-1799, og kjente selvfølgelig Borch-Hanestadfamilien derfra, og var vel også av samme Borch-grenen. Her stod bare hans første kone omtalt. Hun var død i 1811 - 64 år gammel, altså ca. 30 år eldre enn ham. - I boken "Dødsfald i Norge" fant jeg følgende: Liv Borch Fietzenz var født i Trondhjem i 1768 av foreldre Josians Fietzenz og Eleonore Hedevig Borch, og død i Vågå 20/1 1830 - 62 år. I kirkeboken for Vågå fant jeg at Elisabeth Borch Fietzenz døde bare et halvt år etter sin mann, og de var nok barnløse, for jeg fant ikke de hadde hatt noen til dåpen i de årene de var gift. - Hvor det ble av de to andre døtrene og når moren og de døde har jeg ikke funnet.

Om den siste av Karen Olsdatter Borchs barn, datteren Karen Tanche Anker Borch f. 1759 har jeg funnet alt jeg behøvde i de trykte kildene jeg har nevnt før, pluss sogneprest Gundersens bok om Slekten Stenersen. Datteren Karen ble gift med sin tremenning Jon Stenersen på Moe og der bor fremdeles Karen Olsdatters etterslekt.

Jeg har brukt mye tid på å finne disse opplysningene jeg har, og det hadde ikke vært mulig for meg om jeg ikke gjennom tidsskriftet vårt var blitt orientert om de bøkene jeg skulle lete i.

BORCH

Her og nå skal en presentere ei slektsrekke gjennom ti generasjoner som begynner i Sønder Borch i Danmark og når sitt foreløpige endepunkt på garden Stabu nedre ved Lena. Hver generasjon får ett avsnitt, og en har forsøkt å finne ut hvem barna ble gift med, men har ikke funnet opplysninger om alle. Kildene som er brukt er gardspakke for Stabu på Toten Museum og slektstavler av H. H. Neumann samme sted. Det finnes antagelig minst to slekter Borch her i landet, og det som her kommer er altså bare ei av de mange slektslinjer som kan føres tilbake til stamfaren fra Danmark.

1. Morten Claussen Borch 1530-1590, sogneprest til Sønder Borch i Danmark. Far til:

2. Claus Mortensen Borch 1560-1604, sogneprest til Sønder Borch etter faren. Barn:

a. Aleksander Claussen Borch, se nedenfor.

b. Oluf Claussen Borch, sogneprest til Nørre Borch, Danmark gm Margrethe Lauritsdtr. Hadde sønnen Oluf Borch, professor.

3. Aleksander Claussen Borch 1590-1661, sogneprest til Elverum gm Anne Livsdatter. Barn:

a. Jens Borch + 1670, sogneprest i Elverum etter faren. To barn.

b. Jacob Borch, se nedenfor

c. Liv Borch + 1674 sorenskriver i Elverum gm Hilleborg Tank. Seks barn.

d. Cathrine Borch 1640-1723 gm Hans Thomassen Holst, sorenskriver.

4. Jacob Aleksandersen Borch 1632-1668, kapellan hos broren Jens Borch gm Mette Jacobsdtr. Brun. Barn:

a. Jacob, se nedenfor.

5. Jacob Jacobsen Borch, garnisonsfeltskjær på Kongsvinger senere bosatt i Nannestad, gift 1698 i Vinger med "Fruens Pige" Abigael Christensdatter. + i Ullensaker 1743, 88 år. To barn:

a. Mari Jacobsdtr. Borch g 1756 m Halvor Torkelsen Stabo 1702-1771.

- b. Christen Jacobsen Borch, se neste ledd.
- c. Kari g 1754 m Johan Paulsen Bellerud 1731-1804
- 6. Christen Jacobsen Borch 1700-1756, lensmann på Toten bodde på Stabu g 1721 m Mari Siversdr. Stabu 1703-1759.
Barn:
 - a. Nils, se neste ledd.
 - b. Jacob 1723-1723
 - c. Johan 1724-1724
 - d. Abigael 1725-
 - e. Johan 1736-
 - f. Bendix 1739-
- 7. Nils Christensen Stabo 1721-1750, sersjant, g 1 1743 m Marte Olsdr. Tømmerhoel g 2 1745 m Berte Nilsdr. Rustad 1715-1790, (hun ble gift annen gang med Hans Larsen Stabo).
Barn:
 - a. Nils, se neste ledd.
 - b. Marte 1748- g 1780 m Hans Pedersen Rosendal fra Hadeland.
 - c. Christen 1750- g 1775 m Berte Tomasdr. Alfstad.
- 8. Nils Nilsen Stabo 1746-1796 g m Marte Olsdr. Teiterud 1758-1816 (gift annen gang med Ole Olsen). Barn.
 - a. Nils, se nedenfor.
 - b. Ole 1781-1819 g 1806 m Pernille Andersdr. Seierstad fra Hammerstad 1769-1818.
 - c. Berte 1785-1861 g 1809 m Peder Hansen Strande 1780-1868
 - d. Maria 1787-
- 9. Nils Nilsen Stabo 1778-1868 g 1802 m Berte Hansdr. Hermanrud 1780-1848
 - a. Margrete 1803-1866 g 1831 m Hans Pedersen Evang 1804-
 - b. Nils, se neste ledd
 - c. Hans 1808-
 - d. Berte Marie 1810- g Gaukom
 - e. Olina 1813-1857 g 1857 m Ole Pedersen Bø, Gausdal 1807-1881.
 - f. Martin 1816- til Sæter, Ringsaker
 - g. Karen 1819- g Gårder
 - h. Ole 1822-1823
 - i. Olava Maria 1824- g 1850 m Johannes Halvorsen Lund, Furnes.

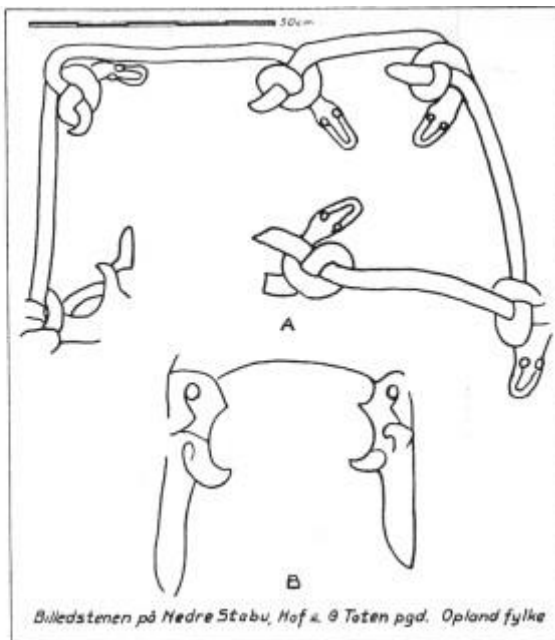
10. Nils Nilsen Stabo 1804-1867 g 1 1831 m Marie Hansdtr. Bjørnstad 1807-1833, g 2. m Karen Hansdtr. Ek 1814-1897. Barn:

- a. Marte 1832-
- b. Karen 1837-1912 g 1857 m Halvor Pedersen Alm, Vestre Toten 1832-1885
- c. Nils, til Amerika 1873, kom att, se nedenfor.
- d. Berte Maria 1845-
- e. Helga 1857-

11. Nils Nilsen Stabo 1840-1909 gm Marte Trondsdr. Alm, Gran, Hadeland 1838-1909 Barn:

- a. Nils 1863-
- b. Karen Marie 1864-
- c. Nils Thorvald 1868- gm Ida Brandzæg, bosatt på Eeg, Helgøya.
- d. Trond 1870- g 1895 m Helga Klara Hammerstad 1870- reiste til USA der Trond var lege.
- e. Hans 1871-1961 gm Selma Skjerven, Vardal 1874-1950 bosatt på Stabo, og er besteforeldre til den nåværende frue på Nedre Stabo ved Lena. (AA).

Se også artikkel om "Borch" i
Tidsskriftet nr. 4 1984 s.
30-31.

Bruk av skifter i slektsforskning

Av Frank Solbakken

Bruk av skifter er veldig viktig for en som gransker slekt, først og fremst fordi skifter har vært i bruk lenger enn f.eks. kirkebøkene. I et skifte får vi dessuten en samlet oversikt over etterkommerne av den avdøde. Her kan det komme fram nye opplysninger, som kanskje er vanskelig å finne i andre kilder. Samtidig vil også et skifte gi oss opplysninger om tiden og stedet det ble satt opp, slik at vi får mer enn bare navn og årstall.

Noen skifter kan være store og omfattende, særlig hvis den avdøde ikke var gift. Et slikt "mammutskifte" ble satt opp på stor Ambjør i Snertingdal den 15/10 1794. Dette skiftet omfatter mange av gardene i bygda og nevner over 100 personer med navn. Så i dag må det leve utrolig mange som er i slekt med disse personene. Opplysningene i parantes er tilføyd av meg. Jeg oppfordrer andre med lignende skifter om å få dem med i tidsskriftet.

Skifte på Stor Ambjør 15/10 1794

etter Anders Olsen (sønn av Ole Arnesen Lunden). Arvinger: avdødes søsken:

1. Ole, død
 - a. Ole myndig
 - b. Anders myndig
 - c. Erich 22 år
 - d. Siri gm Ole Jensen Krøggsgårdseie i Ringsaker
 - e. Anne 30 år
2. halvbror Jens Olsen død (gm Kari Erichsdr. Lønnum)
 - a. Peder død (gm Beret Andersdr. Ambjør)
 1. Anders Lunden f. 1742 (gm Marit Hansdr. Fåreng)
 2. Amund f. 1745
 3. Marte f. 1753 (gm Gulbrand Hansen Grøterud)
 - b. Lars død (gm Mari Syversdr. Klette)
 1. Syver Klette (g 1 m Marte Jensdr. g 2 m Marte Amundsdr.
 - a. Lars Klette f. 1773 (gm Mari Anstensdr. Kvisgård)
 - b. Jens 16 år

- c. Ole 14 år
 - d. Kari gm Østen Hansen Bye i Land.
 - e. Karen
 - f. Marte 2 år (gm Ole Olsen)
- 2. Jens myndig
- 3. Erik myndig
- 4. Amund f. 1759 (på Nøss-eie gm Siri Hansdtr. f. 1745)
- c. Erich død (gm enke Ragnil Andersdtr. Ambjør)
 - 1. Erich myndig f. 1754 (gm Agnethe Nielsdtr. Lier).
 - 2. Kari død f. 1746 (gm Lars Nielsen Valhovd)
 - a. Niels 16 år
 - b. Anne 20 år
 - c. Ragnil 17 år
 - 3. Anne f. 1752 gm Finboe Erichsen Krageberg.
- d. Anne død (g 1 m Hans Joensen g 2 m Lars Kristensen)
 - 1. Hans Larsen (gm Agnete Daphinsdtr.)
 - 2. Eli Hansdtr. død (gm Nils Olsen Etnestad)
 - a. Ole f. 1752 (på Skøyen-eie gm Anne Rasmusdtr.)
 - b. Hans f. 1754 (på Roli-eie gm Gunild Olsdtr.)
 - c. Jens f. 1756 (på Lier-eie gm Ingeborg (Jørgensdtr.))
 - d. Marte gm Anders Pedersen Aalkytrud
 - e. Anne gm Hans Pedersen Markrud-eie.
 - f. Kari gm Ole Pedersen Aalkytrud
 - g. Agnete gm Knud Pedersen Gjøsti-eie
 - h. Berte gm Jens Nielsen Fossum i Vardal
 - 3. Ragnil Hansdtr. f. 1730 død
 - a. Arne Halvorsen myndig
 - b. Hans Halvorsen myndig
 - c. Anne Halvorsdtr. gm Elling Andersen
 - 4. Kari Larsdtr. gm Ole Larsen Røstøen
 - 5. Marte Larsdtr. gm Anders Gulbrandsen Hellerud-eie
- e. Kristine død (gm Helge Henriksen Aalset).
 - 1. Jens Aalset f. 1757 (gm Marte Bersvendstr. Hov.
 - 2. Eli død
 - a. Henrik Christensen 18 år
 - b. Marte Christensdtr. gm Haavel Hov i Biri.
 - c. Kari Christensdtr. 22 år
 - 3. Gubjør f. 1770 gm Torger Larsen Ekern

3. halvbror Egedius Olsen død (gm Margrete Jensdtr. Næss)
 - a. Jens Lunden myndig f. 1727 (gm Anne Fredriksdtr. Ambjør).
 - b. Ole myndig f. 1730
 - c. Marit gm Ole Helgesen Ruud
 - d. Guri gm Egedius Brenner
 - e. Aaste f. 1734 gm Niels Larsen Lille Ambjør.
4. halvbror Knud Olsen Gjæsti død (gm Marte Olsdtr.)
 - a. Peder død (gm Marie Larsdtr.)
 1. Lars myndig f. 1759 (gm Marte Jacobsdtr. Aalset)
 2. Knud Gjæsti-eie f. 1768 (gm Agnete Nielsdtr. Etnestad)
 3. Marte f. 1754 gm Gunder Erichsen Segård
 4. Ingeborg 26 år ugift.
 - b. Anne død (gm Tollef Gundersen Nordre Aalset)
 1. Knud Tollefsen f. 1748 død, Allset (gm Ingeborg)
 - a. Tollev 18 år.
 2. Henrik Aalset myndig
 3. Marte 50 år ugift
 4. Anne f. 1760 gm Arne Nielsen Engumseie
 - c. Ingeborg død (gm Svend Henriksen Fåreng)
 1. Henrik f. 1758 (gm Anne Olsdtr.)
 2. Knud f. 1762.
5. halvbror Amund Olsen død (gm Siri Jensdtr. Ringsrud)
 - a. Jens f. 1722 død
 1. Amund f. 1745 (gm Berte Pedersdtr.)
 2. Siri f. 1743 enke
 - b. Ole myndig
 - c. Peder myndig
 - d. Lars myndig
 - e. Aaste død (gm Ole Jonsen Ekern)
 1. Jon myndig
 2. Hans myndig.

Litt utflytterhistorie fra Tverrdalene

Av Bjørn Herberg

Det kunne være flere grunner for å flytte fra hjembygda si, men å flytte fra de fagre Tverrdalene måtte være ekstra ille. Det kunne ikke være annet enn nød og elendighet, behov for arbeid og levebrød, som var årsaken til all denne flyttingen.

I min gang gjennom kirkebøker og andre kilder, støtte jeg ofte på folk som flyttet til Trondhjems stift, eller Beitstaden. Hva i all verden var det som trakk der? Det måtte være et behov for arbeidskraft? Nysgjerrighet bragte meg på sporet...

Sporet førte meg til en mann ved navn Hans Barlien. Han var født i 1772, bondesønn og gårdbruker i Overhalla i Nord-Trøndelag. I 1803 solgte han gården, reiste til Trondhjem og begynte som pottemaker. Han hadde et stort mekanisk talent og gjorde stadig oppfinnelser i pottemakerkunst. Gode ur lagde han også, og han leverte inn et forslag til forbedring av vannverket i Trondhjem. I 1812 anla han et glassverk på Purkholmen i Årgårdselva. Det fikk navnet "Holmen Glasværk". Blant annet lagde de vindusglass og flasker der. Senere ble det bygget nok et glassverk i samme område, på gården Åsnesset. Det fikk navnet "Åsnes Glassværk".

Hans Barlien satte også i gang en hattefabrikk, en parply-fabrikk og et boktrykkeri, og han konstruerte sin egen treskemaskin. Som alle foregangsmenn møtte han mye motstand. Norge ble for trangt for ham og han emigrerte til Amerika i 1837. I Amerika fortsatte han med sine store planer, men døde allerede i 1842.

Ser vi nærmere på alle de som dro fra Vardal, Biri og Fåberg, så vil en også se sammenhengen med Gjøvik, Biri og Jevne glassverk. Det var behovet for fagarbeidere ved Årgårdselva i Beitstaden som trakk. I det etterfølgende vil jeg liste alfabetisk de jeg har funnet som dro ut. Mange mennesker fra Tverrdalene har nok ukjent slekt i Nord Trøndelag.

Fra Vardal:

1. Johanne Andersdtr. født 1812 i Vardal, var 1875 tjenestepige hos Peter Laumann på Åsnes Glasværk. Ugift.
2. Fredrik Gulbrandsen født 1813 i Vardal. 1865 arbeider ved Åsnes Glasværk. Gift med Ane Gotlobsdtr. født 1794 i Biri.

3. Fredrik Holm født 1804 i Vardal. 1865 glassarbeider ved Åsnes Glasværk. Gift med Henriette Hansdtr. født 1803 i Hurdal. Antagelig foreldre til nr. 4 og 5, samt til Catarina født 1830 (dødstum fra sitt 3. år), Lauritz født 1841, og Hans født 1849.
4. Fredrik Fredriksen Holm født 1823 i Vardal. 1865 og 1875 glassarbeider ved Åsnes Glasværk. Gift med Marta Rasmusdtr. født 1823 på Hitteren. De hadde barna Fræmine født 1860, Marie født 1861, Regine født 1862, Olga født 1864, Leonora født 1851 og Elise født 1858.
5. Bolette Fredriksdtr. Holm født 15. april 1824 i Vardal, døpt i Hund kirke med navnet Else Vilhelmine Bolette. 1865 og 1875 glassarbeiderkone ved Åsnes Glasværk. Gift med Karl Fredrik Ledel, født 1824 i Biri.
6. Peder Johannessen født 1811 i Vardal. 1865 husmann med jord på plassen Vinterveien under Årgård i Beitstaden. Gift med Mathea Larsdtr. født 1821 i Vardal. En datter Karen født 1855.
7. Ovidia Olsdtr. født uægte 6. oktober 1829 i Vardal, datter av inderstfolk Ole Johansen under Viberg og Oline Olsdtr. under Skyberg: "Faderen er formanet for sin synd og har lovet bood og bedring. Begges med hverandre 3die begaaede Leiermaall". Gift med Tore Fredriksen, husmann i Løvholden ved Årgård, født 1817 i Kvikne. Barna Kristian født 1853, Eveline født 1858, Tholine født 1861, Ludvig født 1863, Ingeborg født 1866, Gjerda født 1872 og Tora født 1874.
8. Ole Syversen født 1813. Utflyttet fra Vardal til Åsnes Glasværk i 1832.

Fra Biri og Snertingdalen:

9. Kasper Amundsen født 1810 i Biri. 1865 husmann med jord på Stakset under Årgård. Bror av nr. 10? Gift med Gurine Eilertsdtr. født 1816 i Beitstaden. Barna Hans født 1848 og Eilert født 1856.
10. Nils Amundsen født 1815 i Biri, sønn av Amund Nilsen og Ane Olsdtr. 1865 og 1875 husmann med jord på Mastermælen under Årgård. Gift med Karen Eriksdtr. født 1817 i Trondhjem. Barna Johan født 1848, Anton født 1850, Nikoline født 1854, Matheus født 1857, Edvard født 1860.
11. Julianne Bernts dtr. født ca. 1835 i Biri. 1865 ugift tjenestepige hos Johan Ledel på plassen Vinterveien under

- Årgård. 1875 losjerende dagarbeider samme sted.
12. Johan Rudolf Bertling, 1819 utflyttet fra Biri Glasværk til Åsnes Glasværk, Beitstaden.
 13. Johan Kristian Brouer født 1801 i Biri. 1842 smed på Biri Glasværk, utflyttet til Beitstaden. 1823 viet i Biri kirke til Hettine Hetting født 1807. Sønn av Kristian Brouer og Kjerstine Johansdtr. Barna Kristiane født 1831, Tea Johanne født 1834, Bergine født 1837 og Lene Sophie født 1824.
 14. Kristian Johannessen Brun født 1791 i Biri. 1801 glasspustersønn, på Biri Glasværk. 1816 viet i Biri kirke - smed på Verket. Gift med Kristianna Kristiansdtr. (Ventzel), født 1795 i Biri. 1825 utflyttet til Beitstaden. 1865 husmann med jord på Sagmoen under Årgård, Beitstaden. Barna Johan Fredrik født 1817 og Maren Kristine født 1819.
 15. Johanne Caspersdtr. født 1803 i Biri. 1865 losjerende enke på plassen Høgmoen under Årgård, Beitstaden.
 16. Maria Evensdtr. født 1816 i Biri. 1865 husmannskone på Reitlehaugen under Skatlam, Beitstaden. Gift med Johannes Jensen, født 1821 i Beitstaden. Barn Daniel født 1857.
 17. Kathrine Hansdtr. født 1817 i Biri. 1865 og 1875 glassarbeiderkone på Åsnes Glasværk. Gift med Andreas Larsen født 1826. Barna Hans født 1853, Oline født 1855 og Marie født 1856.
 18. Mathea Hansdtr. født ca. 1802 i Biri. 1875 husmannskone på Mølaen under Årgård, Beitstaden. Gift med Aage Pedersen, husmann født 1802. Barna Marie født 1838, gm fisker Rudolf Eliassen og Martin født 1848. En dattersønn Albert Johansen Stabell, født 1866, bor også hos familien.
 19. Johannes Hansen født 1808 i Biri. 1865 husmann med jord på Stormoen under Berre, Beitstaden. Gift med Kerthine Ingebrektsdtr. født 1815. Barna Hans født 1837, Johan født 1845, Ole født 1848, Nils født 1852, Maria født 1856, Maren født 1857 og Fredrikka født 1857.
 20. Agnethe Jacobsdtr. født 1796 i Biri. 1801 gårdbrukerdr. i nedre Gaukstad. 1865 husmannskone på Lyngmoen under Bratli, Beitstaden. Gift med Ole Johansen, født 1796 i Fåberg. Søster av nr. 22.
 21. Kari Jacobsdtr. født 1821 i Biri. Datter av Jacob Kristiansen og Karen Dorthe Hansdtr. født ca. 1783. 1836 konfirmert på Biri Glasværk. 1842 utflyttet til Beitstaden.

22. Sesilie Jacobsdtr. født 1781 i Biri. 1781 datter i Myrestuen. 1801 tjenestepige i Neråsen. 1817 husmannskone under Feiring - utflyttet til Trondhjem stift. 1865 og 1875 husmannskone/-enke på plassen Mælen under Årgård, Beitstaden. Gift med Jens Pedersen, født 1787 under Næperud i Biri. Barna Helene født 1816, Ingeborg født 1819 og Ole født 1825. Sesilie var datter av Jacob Halvorsen nedre Gaukstad, født 1753 i Biri og hustru Anne Paulsdtr. født 1753. Søster av nr. 20.
23. Hans Jørgen Jacobsen født 1817. 1842 utflyttet fra Biri Glasværk til Beitstaden. Kan være bror av nr. 21.
24. Ingeborg Jensdtr. født 1819, jfr. nr. 22. 1875 husmannskone på Mælum under Årgård, Beitstaden. Gift med Gunder Einarsen, født 1819 i Gausdal. Barna Jørgine født 1855, Sivert født 1858 og Elen født 1862.
25. Ole Johansen, født 1826 i Biri. 1875 glassblåser ved Åsnes Glasværk. Gift med Karoline Olsdtr. , født 1830 i Beitstaden. Barna Oskar født 1852, Oline født 1854, Vilhelm født 1860, Martin født 1863 og Adolf født 1868.
26. Elisabeth Kristensdtr. født 1822 i Biri. 1865 husmannskone på Høgmoen under Årgård, Beitstaden. Gift med Ole Andersen, født 1810. Barna Daniel født 1841, Johan født 1854, Anders født 1857, Olaf født 1860, Andreas født 1865.
27. Maria Kristensdtr., født 1826 i Biri. Søster av nr. 26? 1865 losjerende enke på plassen Høgmoen under Årgård, Beitstaden.
28. Ane Larsdtr. født 1808 i Biri. 1865 kårenke på Bratlie i Beitstaden. gift med Even Bratlie. Kan være datter av Lars Syversen Klette, født 1773 og Marie Anstensdtr. . Kvisgård, født 1776 (Snertingdalen). Barna Johan født 1835, Sivert født 1838, Hans født 1842, Karl født 1844, Anne født 1846, Martin født 1851 og Julius født 1854.
29. Maria Larsdtr. født 1836 i Biri. 1865 glassarbeiderkone på Åsnes Glasværk. Gift med Johannes Sigfredsen Ledel, født 1838 i Biri.
30. Martine Larsdtr. født 1842 i Biri. 1865 og 1875 glassarbeiderkone ved Åsnes Glasværk. Gift med Vilhelm Holm, født 1840, Beitstaden. Barna Petra født 1871 og Laurits født 1864.
31. Andreas Larsen, født 24. des. 1826, sønn på Qvisgaard, Snertingdal. 1865 glassarbeider på Åsnes Glasværk. Sønn av

Lars Olsen under Qvisgård og Anne Gundersdtr. Seegård.

32. Lars Larsen, født 1781 i Snertingdal. Sønn av Lars Larsen Markeng på Skundberg og Anne Nilsdtr. Skundberg, født 1753. 1803 viet i Biri kirke til Kjersti Jacobsdtr. nedre Gaukstad, født 1778, og søster av nr. 20 og 22. 1817 husfolk under Feiring, utflyttet til Beitstaden. 1840 flyttet til Valli i Susendalen. 6 barn.
33. Lars Larsen, født 1807 i Biri, sønn av nr. 32. 1865 og 1875 husmann med jord på Holmseth under Årgård, Beitstaden. Gift med Ingeborg Pedersdtr. født 1808 i Trondhjem.
34. Johan Andreas Ledel, født 1794 i Biri. 1865 husmann på Vinterveien under Årgård, Beitstaden. Gift med Mari Olsdtr. født 1790, Trondhjem.
35. Johannes Sigfredsen Ledel, født 29. jan. 1838 i Biri. 1862 utflyttet til Beitstaden. 1865 glassarbeider på Åsnes Glasværk. Gift med Maria Larsdtr. født 1836 i Biri. Barna Milla født 1861 og Laura født 1863. Hans far var Sigfred Gotlob Ledel født 1800, gift med Marte Marie Johannesdtr. født 1800.
36. Karl Fredrik Ledel, født 1824 i Biri. 1865 og 1875 glassblåser på Åsnes Glasværk, Beitstaden. Gift med Bolette Fredriksdtr. født 1825 i Vardal. Barna Bernhard født 1853, Torvald født 1859 og Gustav født 1862.
37. Anton Richard Liphart, født 1801 i Biri. Sønn av glassblåser Fredrik Liphart og hustru Sophie. 1831 viet i Biri kirke til Marit Pedersdtr. Neperudseie født ca. 1800. 1875 enke-mann, murer og kårman på plassen Hevigen under Åsnes.
38. Amund Nilsen, født 1777 i Biri. Kan være sønn av Nils Larsen lille Ambjør og Aase Egediusdtr. Lunden, i så fall født 1780, Snertingdal. Gift med Ane Olsdtr. født 1789 i Biri. Barn Nils født 1816 i Biri. 1865 føderådsmann i Mastermælen under Årgård, Beitstaden.
39. Ragnil Olsdtr. født 1818 i Biri. 1865 lægdslem og enke på Holstad, Beitstaden.
40. Ole Olsen Tralrud, født 1791 i Biri. 1801 husmannssønn i Tralrud under Tømten. 1819 viet 26. des. på Bradtlien i Snertingdalen. 1822 utflyttet fra Fåreng til Beitstaden. Der husmann på Vinterveien under Årgård, og husbondskarl hos Hans Barlien. 1833 utflyttet til Susendalen. Gift med Ingeborg Olsdtr. Fåreng, født 1795. Barna Ole født 1820, Maren født 1822, Børre født 1829, Oline født 1834 og Ole

født 1838. Hans foreldre var Ole Olsen Tralrud, født 1749 og Magnhild Olsdr. Tømtstuen født 1757.

41. Bernt Kristoffer Stalberg født 10. jan. 1823 i Biri, glassarbeiderbarn på Biri Glasværk. 1865 og 1875 glassblåser på Åsnes Glasværk. Gift med Antonette Petersdr. født 1825 på Jevnaker. Barna Torvald Bernt født 1849, Amalie født 1852, Karoline Emilie født 1855 og Hermanna Kristine født 1861. Hans foreldre Kristian H. Stalberg, født 1789 og Marte Eriksdr. Gullord, født 1785. (Søster av min tipoldefar Søren Eriksen Herberg).

Fra Fåberg:

42. Ole Johansen født 1796 i Fåberg. 1865 husmann med jord på Lyngmoen under Bratlie, Beitstaden. Gift med Agnethe Jacobsdr. nedre Gaukstad, født 1796 i Biri.
43. Ole Eliassen født 1800 i Fåberg. 1865 husmann med jord under Grøtmo, Beitstaden. Gift med Marta Olsdr. født 1803 i Fåberg.
44. Lars Eriksen født 1802 i Fåberg. 1824 viet i Fåberg kirke, på Rindal, til Anna Olsdr. født 1799. 1839 utflyttet fra Lekshus til Beitstaden. Barna Berte født 1824, Ole født 1826, Even født 1829 og Andreas født 1833.
45. Simen Gulbrandsen født 1816. 1840 utflyttet fra Audenhus til Beitstaden. Gift med Beret Olsdr. født 1811. Barna Kristine født 1829 og Even født 1832.
46. Johanne Jørgensdr. født 1816 i Fåberg. 1865 føderåds-kvinne på Grinden under Åsnes, Beitstaden. Gift med Sivert Olsen, født 1806. Barna Johan født 1831 og Edvard født 1850.
47. Nils Eriksen født 1807 i Fåberg. 1835 viet i Fåberg kirke, smed på Oppjordet. 1841 utflyttet fra Fåberg til Beitstaden. Gift med Sidsel Larsdr. født 1795 i Fåberg. Barna Erik født 1836, samt 4 fra Sidsels første ekteskap med en Ole. Hun var datter av Lars Madsen Smerud og Anne Holmsdr.
48. Kristian Laumann, født 1825 i Fåberg. 1875 smelter på Åsnes Glasværk, bor på plassen Hevigen. Gift med Oline Olsdr. født 1818. Beitstad. Barna Gotfred født 1851, Amalie født 1848 og Sanna født 1854.
49. Lorentz Laumann, født 1811 i Fåberg. 1875 skjører ved Åsnes Glasværk, bor på plassen Rønningen. Gift med Marie født 1813 i Fåberg. Barna Johan og Julius født 1852.

50. Peter Conrad Veyhe Laumann, født 1806 i Fåberg, glassarbeiderbarn på Jevne Glasværk. 1865 og 1875 glassarbeider ved Åsnes Glasværk. Foreldre Sebastian og Dorte Laumann.
51. Johan Olsen født 1805 i Fåberg. 1848 utflyttet fra Jevne Glasværk til Beitstaden. Foreldre Ole Amundsen og Kari Svendsdtr. på Værket.
52. Lars Olsen født 1811 i Fåberg. 1848 utflyttet fra Fåberg til Beitstaden. Foreldre Ole Larsen under nordre Rustaden og Marit Johansdtr.

Så langt de jeg har funnet fra Tverrdalene som ble knyttet til Beitstaden i Nord-Trøndelag på en eller annen måte, en betydelig utflytting til ett lite område. Og det var arbeidsmulighetene som var utslagsgivende. Det er nok mange i Nord-Trøndelag i dag som har sine røtter i Vardal, Biri og Fåberg.

Åsnes glasverk 1826. (Skisse av M. W. Eckhof).

Hieronimus Eriksen Bjørlien/slektstilknytning til Løkje i Land

Av Fredrik Dyhren

I boka om Land bind 3 er nevnt en mann ved navn Hieronimus eller Jermus Eriksen på Bjørlien en tid på 1700 tallet. Han ble begravet i 1752 og skiftet viser at han må ha vært en velstående mann. Hans arvinger var:

Hustruen Giertrud Jonsdtr. fra Kløvstad i Fluberg og barna:

1. Jon Jermusen 1730- gift med Kari Gulbrandsdtr. Narum 1732-
2. Marit Jermusdtr. 1736-1773 gift med Lars Bjørnsen nordre Lomsdalen 1737-1773

En sønn Erik døde før faren i 1750, 22 år gammel.

Jermus Eriksen var i ifølge alderen ved begravelsen født ca. 1680, og kildene sier lite om hvor han vokste opp. Ved giftemålet og en tid utover bodde han i Christenstuen som lå under prestegarden i Fluberg. Til Bjørlien kom han ved kjøp av garden i 1740 etter å ha hatt pant i garden. Etter hans død i 1755 ble garden tatt igjen på odel av slektninger av de tidligere eierne.

Ved tilfeldig bruk av skifteprotokollene for Toten, Vardal og Biri fant jeg et barn med samme navn, og siden Hieronimus er et lite brukt navn i distriktet, er det grunn til å anta at det kan være samme person som døde på Bjørlien. Skiftet ble holdt i 1694 etter avgagne Erik Ottersen Nerby som etterlot seg følgende arvinger:

Med sin første salige hustru barna:

1. Nils Eriksen som bodde i Vardal.
2. Ole Eriksen 36 år
3. Birte Eriksdtr.
4. Giertrud Eriksdtr. gift med Ole Christophersen nordre Nerby.

Med sin andre igjenlevende hustru Gulle Ellufsdtr. sønnen:

5. Hieronimus Eriksen 12 år.

Erik Ottersen var 41 år i 1666, han brukte da 2 huder og 1 fjerding i søndre Nerby. Det var Engebret Guttormsen Øystad som eide den delen av garden i 1669, og senere har trolig Erik kjøpt den, for i 1702 solgte hans enke deres tidligere bebodde og brukte gard Nerby til prosten Christopher Hansen Tanche.

Hvor Erik Ottersen var fra, vites ikke, men i skiftet etter ham nevnes halvbroren Peder "Bruersen. Skiftet i 1694 viser at Erik Ottersen var skyldig gjeld til Karl Viger, Mogens Torgersen (Løkje), Gunhild Gulbrandsdtr. (Løkje) og Røen Gulbrandsdtr. Da ekteparet som vi ser har gode forbindelser til Løkje, er det grunn til å anta at hustruen Gulle Ellufsdtr. er derfra.

I 1647 ble Løkje brukt av Elluf Thoresen og han er nevnt i kildene som lagrettesmann til 1660. Han pantsatte sitt gods 1 skippund i Løkje i 1649, i 1661 var godset i Svend Aadneses eie, og Svends arvinger solgte godset i 1701 til Hans Jørgensen Bøgeschoug. Foruten den førnevnte datteren Gollou (Gulle) har Elluf Løkje i det minste 2 døtre til:

1. Ingeborg Ellufsdtr. gift med Peder Biøralt. I 1706 forteller hun om det pantsatte godset, hun har også solgt odelsretten til samme 1 skippund til sin svigersønn Torsten Børgesen Lunder. Hennes sønn Lars Pedersen Biøralt medbesegler brevet.
2. Sigri Ellufsdtr. nevnes som enke i et skifte på Løkje i 1665 etter sl. Gulbrand Olsen, Hun har i 1666 giftet seg igjen med Torger Mogensen, og de brukte 1 skippund i Løkje som var farens pantsatte gods. Sigrid hadde i det første ekteskapet datteren Gunhild Gulbrandsdtr., og Mogens Torgersen som kom til Raaumseiet er vel sønn i det andre ekteskapet.

Det var nordre Løkje denne slekta brukte. I 1689 ble garden bygslet av Nils Mogensen, men om han tilhørte denne slekta vites ikke. Noen år senere var Falkor "Brodersen" bruker på Løkje. Av farsnavnet kan en tro han også var halvbror til Erik Ottersen. I 1727 tok Mogens Torgersen igjen garden på odel og brukte den til han døde i 1740. Han hadde sønnene Erik Mogensen Hauge, Hans Mogensen, Jon Mogensen Hoie og Torger Mogensen Løkje. (Flere av disse var faddere for barna til Jermus Eriksen).

Først på 1600-tallet nevnes Tord som bruker av Løkje i odelsskattelistene. I 1624 eide han 1 skippund i garden, og det var vel det samme godset hans sønn Elluf pantsatte i 1649. Samme året står oppført Svend Alfsen ibidem (Løkje) som blant annet eide 15 lispund i Rud på Hadeland. Han må være den samme som senere kom til store Odnes og ble bruker der.

I 1615 eide Thorre ingenting i Løkje mens han står oppført med Svend Alfsens andel i Rud samt en del annet gods. Det kan også nevnes at Endre Skeager i 1615 og 24 også eier 15 lispund i Rud på Hadeland.

Til slutt vil jeg nevne at enkelte kilder har antatt at Svend Alfson var fra Rud på Jevnaker, om det er riktig vet jeg ikke, men han kan like gjerne være Thorre Løkens stesønn.

Om seglene på forsida

Narffue Nelløss=Narve Haavardsen Nærløs eide 1615 12 lispund i Nærløs. Faren, Haavard Nærløs, er nevnt i 1602. Narve ble gift med ei Tordsdtr. og de fikk datteren Sigrid som ble gift med Ole Olsen Homb f. ca. 1635.

Elluff Løchen=Elluf Toresen på Løkje er nevnt 1648-1660 og hadde ei datter Ingeborg som var bosatt på Bjøralt i Jevnaker 1706.

Johans Narum=Johannes Aslesen på Narum var 21 år i 1666 og døde før 25. oktober 1694. Han ble gift med Birte Hoversdtr. Sønnen Asle overtok garden og var født ca. 1666. Foreldrene til Johannes Aslesen var Asle Gundersen og Ragdi Johannesdtr.

Laurs Narum=Lars Taraldsen var oppsitter på halvparten av Narum 1706 og døde 1730 51 år gammel, var gift med Margrete Andersdtr. og de hadde fem barn.

(Opplysningene er hentet fra Boka om Land 3. Vi tar gjerne imot tegninger eller fotografier av gamle segl med forklarende tekst. Et segl kan ofte gi nyttige opplysninger for en slektsforsker blant annet forbokstaven til far til den som eide seglet).

Om garden Grimstad ved Lena

I denne artikkelen skal en dvele ved noen av de som har bodd på garden Grimstad i Østre Toten. Denne garden ble i 1772 utpekt som sjefsbolig for Det nordre totenske kompani, men det tok nok noen tid før Grimstad ble sjefsgard. Når det gjelder den militære perioden viser en til artikkelen "Militære sjefsgarder på Toten" av Kristian Tollersrud i Samhold/-Velgeren tirsdag 9. oktober 1962 der det er skrevet om de 14 offiserene som har bodd på Grimstad. Sjølsagt måtte disse ha gårdsbestyrere og andre gardsfolk, men her og nå har en valgt å se på Grimstads historie før det ble sjefsgard. - Grimstad ligger ca. 1 kilometer nord for Lena, og i dag er det Valle landbruksskole som er eier. Når det gjelder navnet på garden, er det antatt at det en gang var Grimstadir, der førsteleddet kan ha vært kvinnenavnet Grima, sisteleddet tyder på at garden minst er fra vikingtida (800-1000). - Og først skal en se på to dokumenter om garden som Norsk Kjeldeskrift-institutt i Oslo eier. De er fra 1626 og 1633 og gir oss noe å tenke på når det gjelder de som har bodd på Grimstad på 1600-tallet.

10. november 1626

Bekiendis Jeg Lase grimstad Och Sirrii olloffsdatter boendis paa Tuetten gjør witterlig Att Jeg Lasse grimstad paa mine støffbarn wiegne knud pedersen och hanns med søskende wegne Siri oluffsdatter paa min Søns wegne peder karisens wegne fuld macgtt giffuer Erlig Och wel forstandig man Olloff Røsom ligendis paa froen J gulbrandsdallen ful macgtt paa Allis vor Wegne Att Jndløs ttil sig paa waarre wegne En halff hud skyl J forn. Røsom som Er worress Rette Och sande Odelle Aff Haluor lillegaar ligendis der sammestes huor for giffuer wij full macgtt forne Olloff Røsom paa Allis waare wegne Att gjørre Och lade lige som wij sielffue tthil personlig ste waarre Och der som forne Halwor lillegaard icke wil sinne penninger Igen Annamme da dett med Luog Och Rett wd søge huor for Er wor wenlig bøn tthil konningne Ombusmann Att for guds skyl paa Rettens wegne werre worres fulmecttig Behielpelig Att hand maatte weder farris huis Luog Och Rett maae were. Och Er samme pantte penniger J En samlede sum ttree Och Tiuffue daller, Att saa wdij sanhed

Er som forskrefft staar haffuer Jeg Tryg mett SigeNett her Neden for Och wenlig Ombeder Elling Stabuo Och halluor Stabuo denne waarris fuld macgtt thil witterlighed Att forsegle Och wder skriffue Acttum Stabuo Den 10 Nouember Anno 1625. - (På segl nr. 2: Elling Tollefsen Eigen hand. 3 segl på bretten. På baksida med nyere hand: No 9 Ol Slette 1626.

6. mai 1633

Kiendis Jeg Lauris Grimstad boendis paa Toudten vdi Hadelandtz fougderi, och her med witterligt gjør, Att Jeg haffuer oppeborit och Anammit aff Oluff Halffersen paa Røseenn, y Frouns Præstegield vdi Gulbrandztdalen To och itt halff hundrede speciedaler, Som hand thill mig paa min Hustruis Marthe Ericksdaatters Børns, Saa och Peder Karlsøn, be:te mine Steffbørns fader broders wegne vdlagt haffuer. Huorfor Jeg som alle deris fulmectig och formijnder paa alle deris vegen, Saa och med min hustruis Raad, Saa och med be:te Peder Carllsens och mine Stiffbørns Ja, minde och Samtijcke haff'r hannem ij pant satt en halff hud y be:te Røsen, hand paaboer, Som er deris frelse Odeel effther Carll Pedersen; huilcken be:te Olluff Halffuersen med Hustru och Børn skulle frelseligen niude och beholde y thrediffue Aar først, och Siden fremdelis aff os och vore Arffuinger Wigenløst thill des hand aff Peder Carllsen och mine Stiffbørn sine vdlagde penninge med all omkostning igien becommendis worder: imidler thid huis Lutter och Lunder med all aff Arltz thid vnderliggende sig Saa nyttig Att gjøre, Som hand bæst Kand, och med loug och Rætt forsuare will. Ydermere, om Saa vformodende, skee Kunde, be:te halff hud, eller des ejedele bleffue, be:te Olluff Halffuersen, hans Hustru Anne Olluffsdaater deris børn och Arffuinger loughligen affvunden for min wanhiemmels Skyld obligerer, och beplicter Jeg mig, Be:te Carll Pedersen, och mine Stiff Børn att Viderlegge han, saa gaatt godtz igien med lige gelegenhed, eller och hans wdlagde 52 daler ij en Samlet Summa, och halde han, dette Skadesløs y alle maader. Thil vidnisbyrd haffuer Jeg vnder hengd mitt Zignette, och venligen ombeder forstandige Mand Johans och Jon Seyerstad Laugrettismend paa Todthen thil witterlighed att vnder segle. Actum Hoffsuangen then - 6 - Maj 1633. - (3 seglreimer i bretten. Ved nr. 3: Hermand

hansen E handt. På baksida med nyere hand: No 6 Ol Slette, 1633).

Som nevnt tyder gardsnavnet Grimstad (Gremstad i lokaluttalen) på at garden kan være minst fra vikingtida av. Men det er ingenting å finne om garden før i 1357. Da får en opplyst at Eckbrigt Jonsson stod som eier av halve Grimstad fram til 4. mars 1357.

Jon Åsteson kjøpte da halve Grimstad av den samme Eckbrigt Jonsson.

Senere på 1300-tallet møter en Ryllaug Asleson i flere dokumenter om garden. 1372 overtok han Grimstad i bytte for Ringen i Kolbu som Hoff kirke nå fikk. 1374 kjøpte han 1 soll i Grimstad fra Gunnar Eirikson på Ringsaker. 1379 kjøpte han 1 markebol i søre Grimstad og 2 øresbol i Bollen/Vallen (Valle)(?) på Toten av Jon Åsteson. 1381 vedgikk Paul Erlendson å ha fått betaling for en del av garden Grimstad mot å stille sikkerhet i garden Lunna, som ligger nær Grimstad.

En kjent størrelse fra 1400-tallet, sysselmann i Gudbrandsdalen Bengt Harniktson overtok Grimstad i 1442 ved skifte etter foreldra sine, og sønnen Torgaut Bengtson fikk seinere overta Grimstad. Men ingen av disse to bodde der, det er uvisst om de noen gang besøkte garden heller. De var jordeiere med interesser i mange bygder.

En kan ikke se at Grimstad er nevnt i skattelista Gjen-gjerden fra 1528, grunnen kunne være at garden da ikke var i bruk eller at den var brukt i lag med en annen gard. 1552 kunngjorde to lagrettemenn på Toten at Amund Olafson stadfester den handel som hans stemor Gudrid Sjursdotter, hans måg Thorger Grimstad og dennes hustru, Amunds søster, Marin Olafsdr. hadde sluttet med velbyrdig mann mester Torbjørn Olsson. Torger Grimstad var bruker av Grimstad 1557-58.

Karl Pedersen er nevnt 1612, var gift med Siri Olsdr. (eller Pålsdr.), og er død i 1626. To barn:

1. Peder, død før 1626.
2. Peder.

Peder Karlsen er nevnt fra 1614 og er død før 1626. Han var gift med Marte Eriksdr. og de fikk en sønn Knut. Marte Eriksdr. fortsatte å bo på garden og ble gift med Lasse. Se

nedenfor.

Lasse Grimstad er nevnt fra 1624 og utover til han døde ca. 1660. Han eide også 3 skinn i Buer øde og skal ha vært gift med Marte Eriksdtr, men ved skiftet er kona sagt å hete Maren Olsdtr. Barn:

1. Peder Lassesen Lunde
2. Marte, kalles Sodstad i 1660.

Erik Hansen fra Båberg i Veldre nevnt 1661-1693 f. ca. 1606 død 1698, 86 år. Han var skysskaffer 1671/84 og gift med enken etter Lasse Grimstad.

Nils er nevnt på Grimstad 1694

Lars Pedersen Grimstad, fra Lunde 1657-1747

gm NN

Barn:

1. Ole, se nedenfor.
2. Peder 1692-1735 gift 1723 med Siri Olsdtr. Hørsrud 1695-
3. Anne 1697-1697
4. Iver 1696-1696
5. Ingri 1701-1781 trolovet 1725 med Harald Larsen Stabo, død 1741, 41 år.
6. Halvor f. 1705, døde ugift.
7. Lars 1707-1707
8. Halvor 1708-1786 g 1738 m Marte Jonasdtr. Hammerstad 1714-1784.

Lars Pedersen bodde på Grimstad blant annet 1697-1707 og på Stepperud 1714.

Peder Olsen Grimstad, fra Prestesæter 1672-1745

g 1700 m Lisbet Jonsdtr. Eriksrud 1677-1766.

Han bygsla 1708 Grimstad av Jakob Rasch 1669-1737, rektor ved Kristiania Katedralskole. Gift 1. med Anna Dorthea Weyer død 1717 og gift 2. med bispedatteren Anna Deichmann.

Lisbet og Peder hadde følgende barn:

1. Ole 1701-1772 g 1731 m Mari Paulsdtr. Hermanrud 1709-1785
2. Mari 1702-1702.
3. Margrete 1703-1780 g 1729 m Johannes Hansen Heiset 1703-1780.
4. Berte 1704-1706.
5. Berte 1706-1714.
6. Jonas 1709-1802 g 1746 m Kari Torkildsdtr. Eriksrud 1722-1802, kom til Eriksrud.

1. Nils 1711-1742 gm Pernille Knutsdtr. Li død 1782, 76 år, kom til Vestrum
2. Peder 1713-1713
3. Peder f. 1714, døde på La 1744
4. Berte 1716-1725
5. Rasmus 1719-1808 g 1743 m Eli Paulsdtr. Hermanrud død 1805, 83 år, kom til Røise og Apelsvoll.
6. Johannes 1722-
7. Jakob 1724-

Peder Hågensen, fikk skjøte på Grimstad 1709 frå Peder Olsen Grimstad og er nevnt på garden også 1711 og 1712. 1714 var det sak mot Lars Stepperud "angaaende Deres Gaardes Bytte". 1722: Skjøtekontrakt frå Lisabet Sophie Reichwein til Peder Grimstad (uten patronymikon).

Ole Larsen Stepperud 1691-1735. Skjøte på garden 1722 frå Lars Grimstad "et consortes" gift 1716 med Gjertrud Andersdtr. Nøkleby død 1760, 73 år. 1722 ble det reist sak mot Ole Larsen fordi han hadde solgt øl og brennevin ulovlig, "Mons Lunden til præjudice". Ola sa han var en fattig mann og derfor måtte ta noe betaling for øl og vin til folk som for forbi (og var tørste). Han er også nevnt som oppsitter i 1723. Barn:

1. Anders, se nedenfor.
2. Mari 1720-1799 gift 1741 med Halvor Christensen Skjø 1708-1769
3. Marte 1723-1781 g 1749 m Nils Isaksen Haug 1720-1782.
4. Ole 1727- g 1750 m Johanne Olsdtr. Seierstad 1722-
5. Pernille 1728-1803 g 1 1751 m Hans Nilsen Hjelpstein 1719- g 2 1755 m Nils Jensen Revold 1696-1772.

Anders Olsen Grimstad 1718-1803 nevnt som gardbruker på Grimstad 1748/1763 som han overtok etter foreldra. 1801 var han enkemann og hadde føderåd på Grimstad gift 1745 m Margrete Pedersdtr. Narum 1714-1785. Barn:

1. Johanne 1745-1770
2. Mari 1747-47
3. Ole, se nedenfor
4. Pernille 1750-
5. Marte 1752-1845 g 1768 m Vilhelm Jensen Sodstad 1737-1807

Ole Andersen Grimstad 1748-1822 gift 1776 med Eli Hågensdtr. Fjellstad 1746-1811. Bodde på Grimstad m.a. 1777

og 1801. Barn:

1. Margrete 1777-1779
2. Anne 1779-1859 g 1812 m Ole Andersen Nøkleberg 1768-1822
3. Anders 1782- g 1808 m Marte Pedersdtr. Ersrud 1781-
4. Johannes 1785-1835 g 1815 m Marte Pedersdtr. Ånnerud 1785-
5. Ole 1788-1871 g 1815 m Karen Hansdtr. Hørsrud 1795-1854

Såvidt en vet ble disse siste gardbrukerparet før Grimstad ble bolig for kompanisjefene. Og en skal avslutte med anetavle for:

1. Ole Olsen Grimstad (1788-1871) med søsken.

Foreldre:

2. Ole Andersen Grimstad 1748-1822
3. Eli Hågensdtr. Fjellstad 1746-1811

Besteforeldre:

4. Anders Olsen Grimstad 1718-1803
5. Margrethe Pedersdtr. Narum 1714-1785
6. Hågen Jensen Fjellstad 1714-1771
7. Anne Andersdtr. Kvikstad 1719-1755

Oldeforeldre:

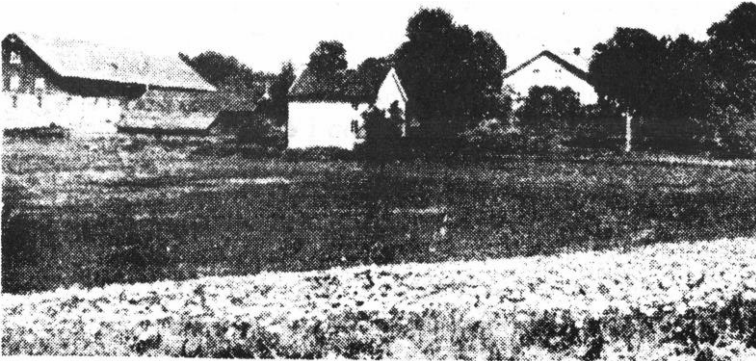
8. Ole Larsen Stepperud, Grimstad død 1738, 47 år
9. Gjertrud Andersdtr. Nøkleby 1688-1760, 73 år.
10. Peder Tordsen Narum 1687-1776
11. Kari Mathiasdtr. Hermanrud 1687-1754
12. Jens Hågensen Fjellstad 1661-1740
13. Margrete Jensdtr. Sogstad 1679-1722
14. Anders Nilsen Kvikstad
15. Marte Jonsdtr. Røiken, Hadeland.

Tippoldeforeldre:

16. Laurits Pedersen Grimstad 1657-1747
17. NN
18. Anders Nilsen Nøkleby 1650-1712
19. Mari Carlsdtr. Alf stad 1645-1710
20. Tord Olsen Fodstad
21. Ragnild Knutsdtr. fra Alfstad, død ca. 1691
22. Mathias Pedersen Hermanrud død 1706, 81 år.
23. Margrete Paulsdtr. Kirke Balke død ca. 1692
24. Hågen Bersvendsen Fjellstad 1629-1711
25. Eli Paulsdtr. fra Narum 1635-1719

26. Jens Guttormsen Askim, seinere Sogstad 1643-1699
27. Siri Bjørnsdtr. Sogstad 1655-1699
28. Nils Pedersen Kvikstad 1654-1717
29. Mari Finnsdtr. Lunden 1663-1749
30. Jon Jakobsen Røiken, skifte 1726.
31. Anne Aastensdtr.

(De fleste opplysningene er funnet i arkivene på Toten Museum. En spesiell takk til Jan Eilert Jaatun for nyttige korrigeringer og tips. Årstall før 1695 er ofte usikre, da kirkebøkene først begynner i det året. Kommentarer mottas med stor takk). -(AA).

Grimstad ved Lena

Når det gjelder opplysninger om slekter på Grimstad i Østre Toten viser en også til artikkelen "Slektsforbindelser over bygdegrensene III" av Jan Eilert Jaatun i Tidsskrift for Vestoppland Slektshistorielag nr. 4 1984 s. 34-39.

Pauline Christiansdatter fra Helgestad, Toten (1848-1922)

Av Anna Bratvold Negaard, 1410 Kolbotn

Pauline var liten og spedlemmet med mørkt hår, blå øyne. Hun var født på Toten, men var bare 12-14 år da faren kjøpte Heiret syd i Eidsvoll. Hun var vokst opp på en stor-gård, men i Eidsvoll ble det vel heller trange kår. Faren var gått konkurs på Toten.

Pauline traff sin Edvart Andresen Bratvold, Bøn og de giftet seg ca. 1870. Edvart var skredder - som sin far. Han bygde først hus ved Kalsægvn på Bøn, senere ble det kalt "Byhuset". Etter noen år kjøpte han en eiendom ved Nygårdsveien og bygde først et bolighus og et verksted, senere ca. 1910 ble enda et kombinert bolig- og forretningsbygg reist på samme eiendom.

Jeg husker Pauline (min farmor) som en stille, alvorlig og god bestemor, av og til smilte hun opp i et smil som nådde hele ansiktet. Jeg beundret det lange mørke håret hennes, som krøllet seg svakt.

Pauline var nok en 100% hjemmets kvinne. Min mor sa at hun trodde Pauline aldri hadde vært i andre hus på stedet, enn hos sine aller nærmeste slektninger og - heller ikke det - hvert år.

Bestemor fikk etterhvert 8 barn hvorav fem gutter vokste opp. Den eneste datteren og en gutt døde med noen ukers mellomrom i 1878. De døde av krupp, som herjet blant småbarn på den tiden, og som man ikke hadde noen råd med. Ti år senere mistet de enda en gutt av samme sykdom. Fem gutter vokste imidlertid opp og som barn hørte vi adskillig om deres - ofte - ville meritter.

Med denne gutteflokken og med mannens verkstedfolk (skreddersvenner) og med landhandel, som bestefar også drev, hadde hun hendene fulle - skulle en tro.

Ved siden av dette vevde hun det meste av det som ble brukt av bomullstøy og gardiner o.s.v. til huset. Av jarekanten på dresstoffene vevde hun filleryer med innslag av remser fra fôrrester. Alt ble tatt vare på. Da hun døde, hang det på loftet flere store ruller med filleryer. Ja, alt ble tatt vare på. Hun hadde en benkvern. Jeg husker den stod på vevloftet. Om jeg husker den riktig så den ut som en ca. 3/4 m. høy ovn med

grunnflate ca. 50 cm. x 50 cm. Den hadde en skål øverst som på en kjøttkvern. På denne kvernen malte hun ben fra husholdningen og blandet med for til hønene. Husker også at hun hele sommeren gikk ut og plukket nesle, som hun skoldet, hakket og blandet i griseforet. Bestefar kjøpte helst inn i stort. Om høsten - fortalte min far - fikk de f.eks. et helt reinsdyr o.s.v. Dette ble partert, saltet eller tørket. Men noe ble hakket til hakkekjøtt. Der var ingen kvern til dette, så Pauline stod med hakkekniv og et i bunnen flatt traug. Det må ha vært et tungt og møysommelig arbeide.

Det var en meget nøysom husholdning, sjøl om de nok aldri manglet hverken mat eller klær (i seg sjøl noe stort den tiden). Det de hadde sjøl ble brukt og selv med landhandel, skulle det brukes, minst mulig ut over det. De hadde rips og solbær i haven. Jeg kan aldri huske annet syltetøy enn disse to slagene. De hadde bier, følgelig var det honning på bordet, ikke kjøttpålegg. Hun laget ruller, men det ble brukt til fin middagsmat, på rullekraften kokte hun en deilig suppe som het brennsnute. Til den varme rullen brukte hun potetstappe (potetmos), og da sparte hun ikke. En gang da min mor beklaget seg over at hun, mor, ikke greidde å lage så god stappe som svigermoren, svarte grandtante Marie: "Å jo da. Bare ta en 1/2 liter fløte og en mark smør til ikke for stor porsjon, så blir den nok like god."

Bestemor bakte kaker, bare ett slag, og de het "runde kaker" og ble nok stukket ut med et jern, for de hadde tungetakker rundt. Vi ungene var svært glad i disse kakene, det var virkelig stas, når vi fikk en, kanskje fordi det var så sjelden. En annen godbit bestemor trakterte med var stekte epler. På etasjeovnen i stua la hun epler på et smørpapir. Det luktet og smakte herlig.

En utskeielse: Hun lærte min bror Egil å lage knekk. Bestefar eller far laget også et brett av en treplate. Der var det huller til å sette kremmerhus med knekk i. Dette ble nok gjort om vinteren for jeg husker han plasserte dem på snøen så de skulle fastne fort.

Gardiner var kanskje en slags luksus på den tiden hun satte bo. I så fall har hun fortsatt å betrakte det som luksus, som ikke hørte hverdagen til. Hun vevde gardinstoff sjøl, og det var sikkert slitesterkt, men gardiner ble bare hengt opp til søndag og andre helger eller høytidsdager. Gardinene var helt hvite og

de var tredd på stang, som ble lagt på knekter i overkant av vinduene. Hele uka hang de i nordkammerset der det var to noe lengre knekter festet høyt på veggen.

Nordkammerset ja, der luktet det godt. De hadde masse epler i haven og disse ble brukt etter modenhet. Glassepler først, så Sefstadholm og noen gule fine epler, så var det mateplene, de var grønne med rødt "kinn". Men de fineste, Aakerø-eplene, ble tatt vare på for vinteren. De lå på hyller i nordkammerset og satte fin lukt i hele rommet. På nordkammerset stod også mat på fat eller i boller. Det var egentlig et stort spiskammer, som rommet epler, mat og, på hverdage - de hvite gardinene.

Da bestefar sluttet landhandleriet (det ble en tid videreført i det nye huset), tok han av en diskseksjon med skuffer. Han fotsatte med sine storinnkjøp og hadde dette i disken, som var plassert på bua. I en av skuffene var det candissukker i biter. Når vi hadde slått oss eller verden ellers hadde gått imot oss - slik at vi tok til tårer (det måtte til) da kom bestemor i vinduet og takserte tragedien, var det ille nok fikk vi beskjed om at vi kunne gå på bua og ta en bit candis, så stor, sa hun og viste med de to pekefingerne hvor stor trøsten skulle være. Vi fulgte fingrene hennes nøye og fant en bit som passet til størrelsen. Jeg kan aldri huske bestemor sto i vinduet for å kontrollere, det var også absolutt overflødig.

Som jeg har skrevet før, gikk bestemor nødig utenfor sin egen port. Etterat det var helt slutt med landhandel hjemme, var det bestefar som foretok de få innkjøpene han ikke fortsatt tok fra sine forbindelser. Han gikk også på meieriet. Når jeg fremhever dette er det fordi bestemor på tross av sitt hjemmeliv ikke gikk av veien for en lang reise, når hun etterhvert fikk voksne sønner, som giftet seg og bosatte seg andre steder.

Det ble fortalt at hun besøkte sønnen Andreas både i Sarpsborg, Drammen og Christiania. Sønnen Ole flyttet og til Christiania, og bestemor reiste på besøk. Den lengste reisen hennes var likevel til Ålesund, der sønnen Lars hadde bosatt seg med sin familie. Det var en lang og besværlig reise, først med hest og vogn til Eidsvoll stasjon, deretter med tog, som dengang bare gikk om Østerdalen. Hun gikk av på Tynset, overnattet på skysstasjonen og reiste derfra med hest og vogn over til Gudbrandsdalen, ned gjennom Romsdalen og fram til

Ålesund, hørte aldri om annen overnatting enn på Tynset. Antakelig var det hestebytte på noen skysstasjoner, slik at det gikk noenlunde i ett. Far fortalte at også han, som ganske ung gutt, fikk reise til onkel Lars og tante Manda i Ålesund, men han reiste alene, ikke sammen med moren.

Det ble også fortalt at da Ålesund ble herjet av brann i 1903 stod bare ett hus igjen - det var skolehuset. Lars sitt hus gikk med og husløse som de ble en tid, så de ingen annen utveg enn å sende sin datter Paula til Eidsvoll. Hun må ha vært 3-4 år. Det ble sagt at bestefar fikk et telegram om at Paula var underveis og at hun ville ankomme Eidsvoll stasjon en bestemt dag. Bestefar raste over ungdoms lettsindighet og mangel på vett, det å sende et så lite barn alene den kronglete reiseruten var uhørt, men Paula hadde merkelapp med navn og adresse og ankom Eidsvoll til bebudet tid. Bestefar stod der med hesteskys og så bar det over Dønnumskia til Bøn der Paula ble nokså lenge og fant seg godt til rette.

Bestefar ga sikkert sin sønn en overhaling da de traff hverandre, men hva skulle vel folk gjøre i en by som var en askehaug, særlig ille var det jo for innflyttere, som heller ikke hadde slekt i nærheten. Bestefar hadde alltid vært en myndig mann, han la nok ikke fingrene imellom.

Fra oppveksten fortalte far at faren ikke alltid hadde tid til å straffe guttene akkurat når de hadde begått sine streker. Han tok det igjen på lørdag ettermiddag. Da satt fem gutter og fikk juling etter tur. Far mente at de heller ikke alltid hadde gjort noe galt, men for sikkerhets skyld... Men som oftest hadde de nok noe på samvittigheten....

Aner;

1. Pauline Christiansdtr. f. på Oppegårdseie/Østre Toten 1848.

Foreldre:

2. Christian Paulsen på Lille Helgestad f. 1817.
3. Johanne Hågensdtr. Oppegårdseie 1823-

Besteforeldre:

4. Paul Christiansen Kjølset/Lille Helgestad 1778-1827
5. Pernille Jensdtr. Vignes (Oppegårdshagen) 1780-1836
6. Hågen Evensen Oppegårdstuen 1795-1848
7. Margrete Johnsdtr. Nedre Trogstadstuen 1804-

Oldeforeldre:

8. Christian Olsen Kjølset 1747-1810
 9. Elena Haagensdtr. Smeby 1749-1787
 10. Jens Evensen Oppegard/Vignes 1738-1819
 11. Marte Eriksdtr. Moldbakke 1742-1812
 12. Even Gundersen Oppegard/Boksrudstuen 1764-
 13. Margrete Christiansdtr. Boksrud 1770-
 14. John Trondsen Oppegård søndre 1780-
 13. Kristine Nilsdtr. Oppegård.
- (Anetavla er laget på Toten Museum).

Ny litteratur

Slekten Bielke med inngiftede slekter. 1-4. Anetavler utarbeidet av Bernt G. Bielke. Høvik 1987. Maskinskrevet.

Oslo lagtingsprotokoll 1608-1616 Oppland lagtingsprotokoll 1611-1613. 709 sider. Utgitt av Kjeldeskriftfondet med kommentarer av Kjell T. Kleivane. Oslo 1987.

RETTING

I nr. 4 for 1987 side 354 er en feil som må rettes. Nr. 11 Berte Nilsdtr. Vang 1718-1779 skal ut og inn skal:

11. Berte Olsdtr. Sogstad 1710-1744.

Red.

Jordeboken 1624 - 1626

Ved Otto Adolf Fosmo

Antagelig var det fordi han hadde blitt "klok av skade". Da Kristian IV rustet seg til krigerske bedrifter på 1620-tallet, prøvde han å legge opp planer også for finansieringen. (Kalmarkrigen hadde nemlig ført til store, vel helst uforutsette utlegg som hadde bragt finansene i uorden for ham.

Denne jordeboken danner grunnlaget for de mange skattene som kom utover andre halvdel av 1620-årene, men når sant skal sies slapp Norge billig i forhold til Danmark, da især Jylland. Etter kong Christians totale nederlag ved Luther am Bahrenberg ble Jylland besatt av keiserlige tropper under Tilly/Wallenstein og at dette drog med seg brannskatting og annen uhygge og styggedom kan det ikke være tvil om. Det slapp iallfall vi her oppe.

I denne jordeboken er ikke de kongelige eiendommene som var embedsgarder (kansler, lagmann, prest, fogd etc.) tatt med. Jeg mener å komme med en samlet oversikt over dette til slutt. Foreløpig er meningen å lage en "føljetong" i tidskriftet i numrene framover. Det vi får vite er hvor store brukene var og hva brukeren hette. Landskylden var i 1624.:

Foring ½ daler	}	for en fullgard
Vissøre 8 album		
Leding 2 skilling		
Foring 1 ort	}	for en halvgard
Vissøre 4 album		
Leding 1 skilling		

Ødegardene betalte 5 album hvert 3. år - og hadde sist betalt i 1621. Dessuten får vi av denne jordeboka vite hva det var for noen gardar som var i bruk - eller var ryddet (på ny eller fra nytt) på denne tiden. Slik forteller den oss en god del om hvordan bygdene så ut da jordeboka ble skrevet.

1624

HADELANDTS FOUGDERIE

Mandtalls Register ovh Forklaring paa huiss Forings Penge, Wissør och Ledding, Sampt Anden Smaa Redzell, som Menige Alffmue i forschreffne Fougderiie, Aarligen wdtgiffuer, som

effter min Gunstige hossbonds, erlig och welb: mand dens duell
thill Kieldgaardt, Danmarckis Rigiis Raadt, stadtholder udj
Norge och Høffuidzmand paa Aggersshuuss, Hans welb:
Befalling och Ahnordning, Ehr Rigtign Annuteritt och
Skreffuen Effter dordbogens Jndholdt ANNO 1624.

Møntten Beregnitt Lxxxxvj Ss paa j Rigssdaller (96 skilling = 1
riksdaler) Offuerleffueret paa Aghs. dend 26 DECEMBER
1624.

Børie

Heelle gaarder

Siguor/Lauridzs Sigstad
Anders søndre Heggenn
Otter/Oluff Heggen
Haldor Hoff
Guldbrand Hodtne
Amund Boeberrig
Jffuer øffre Noss
Lauridzs Rouglidt
Halffuor/Thord Eckrenn
Jens søndre Aalssett
Guldbrand Enge
Peder Stuffue
Lauridzs Dall
Thord Aalssett
Joen Krageberigh
Hans Semb
Joen Melbye
Olluff Skiønssbye
Loddenn Klombye
Olluff Biercke
Jens Edtnestadt
Østenn Droffssett
Mougens Snerttem
Biørnn Seegaard
Thollef Quisgaardt
Lauridzs nedre Noss

Olluff Hoff
Joenn Nørdre Aalssett
Daffind Hassliidt

Halfvue gaarder

Olluff Suennes
Tholleff Galttestad
Kield Skumbssrudt
Hendrich Klette
Jens Lønnum
Thollef Lier
Oluff Skoddin
Thord Hoffde
Olluff Biuge
Peder Kindsett
Tiøstell Bratteberrigh
Olluff Bratteberrigh
Peder Kluckue
Christenn Lunde
Engebrett Skulhuuss
Amund Huschelhuus
Lauridzs Aassenn
Lauridzs Marcking
Joenn Marcking
Engebrett Backe
Orm Lundenn

Ødegaarder

Joenn Biørnestadt
Niels feyringen
Hafftor Klomsteenn
Erich Hoffsechrenn
Rolff forengh
Olluff Oustadt
Jacob Huattim
Peder Hasselknep
Thorchild Beenerudt
Suend Beenerudt
Olluff Kalffuerudt

Klemidt Leyreng
Engbrett Tharaldrud
Lauridzs Myrehuall
Knud Helgerudt
Jenss Oudall
Østenn Nepperudt
Oluff Sueem
Lauridzs Gullouff
Olluff Oluffsruft
Østenn Thoffsruft
Oluff Oussdall
Biørnn Skonnor
Gulbrand Skaesett
Jens Ruudt
Jenns Sueenn
Gunder Ruudstadt
Amund Brattengh
Erich Dullerudt
Harald Skouffdallen
Peder Sueenn
Olluff Leerudt
Gulbrannd Sueen
Joenn Brende
Steenner Bollerud
Amund søndre Huschelhuuss
Elling Herberigh
Magnild Neraassenn
Anders Andbiør
Peder Beffueren

Summarum Børie:

Forrings penge XX dlr j ort (19 1/2 dlr 1 ort)
Wissør Aarlig j ct V Ssj alb (105 skilling 1 alb)
Leding Aarlig LXXiX Ss (79 skilling)
Landschyld penge j dlr ij Ss ij alb (1/2 dlr. 2 skilling 2 alb)
Wissør huer 3de Aar Lxvj Ss ij alb (66 skilling 2 album)

Vardal

Heele gaarder

Thorre Muestadt
Amund Børstadt
Oluff Grytte
Klemmidt Miølstadt
Thord Mellum
Daffind Hauge
Amund Berrig
Erich Kolberigh
Madzs Bye
Amund Fyllingstadt
Peder Aattlestadt
Oluff Alm
Guttorm Hørstadt
Engebrett Gledstadt
Guldbrand søndre Skierffuen
Østenn Eigh
Thosten øffre Bye
Siguor nedre Bye
Lauridzs Thorckenn
Birgitte Hund
Amund søndre Brodstadt
Endre Brodstadt
Gissle Skiuckelstadt
Gunder Kolld

Halfvue gaarder

Lauridzs nordre Hund
Gulbrand Thrandberigh
Niels Brodstadt
Olluff lille Grytte
Jørgen Skierffuenn
Olluff Aass
Christoffer Dalborgen
Siguor Dall

Erich Wiberrigh
Lauridzs Skaarstadt
Simen Biugstadt

Ødegaarder

Thorgeir øffre Stocke
Joenn/Arne Sugstadt
Michel Westbye
Guldbrand lille Stocke
Jørgenn Wormeness
Suein lille Dalborgen
Oluff Seualdt
Niels stor Øgaassenn
Engebret Skyeberigh
Madzs Meynne
Hagggen Ounerudt
Saxsse Gammelaas
Elline Biugstadt
Hendrich Setter
Nielss Giøvigh
Oudenn Myere
Peder Biørge
Erich Helgerud
Olluff Throdssett
Engebrett Solberrigh

Summarum Vardall:

Foring penge: Xiv dlr 3 ort (14 daler 3 ort)
Wissøre aarligen: LXXViiJ Ss ij alb. (78 skill 2 alb)
Leding Aarligen Lix Ss (59 skilling)
Wissør huer 3de Aar XXXV Ss (35 skilling).

Om Henrik Knutsen Rognstad

Av Jan Eilert Jaatun

Først; av lærer Henrik Hassels opptegnelser

For lenge, lenge siden bodde det i en liten hytte opp i Totenåsen en fattig husmannsfamilie med 7 barn. Som et eksempel-på hvor smått det kunne være, kan nevnes at sønnen etterat han var blitt en gammel mann hadde fortalt at han kunne huske en dag moren ikke hadde annet enn en halv sild å dele mellom alle de sultne munnene, og alt ble spist, også hodet.

Det var da selvsagt at så snart barna ble så store, måtte de ut og sørge for seg selv. Og den første som stod for tur var da den eldste gutten. Jeg tror han het Kristian. Det har sikkert sittet et godt hode på den gutten, og et framifrå håndlag skulle han hatt i alt det han tok seg til, så det gikk framover for han, og før han døde, var han en etter forholdene grunnrik mann.

Sin formue anbrakte han etter hvert i faste eiendommer, og til sist skulle han ha vært eier av 7 større gardar i Mjøstraktene. Av disse husker jeg dessverre bare tre nemlig Råholt i Eidsvoll, Såstad i Stange og Rognstad på Toten. På denne sistnevnte gard bodde han selv og overlot den til sin eldste sønn, mens de andre gardar ble delt mellom hans øvrige barn.

Der skulle anskaffes orgel til Balke kirke, og en orgel-bygger som hadde tatt på seg arbeidet, var kommet til bygden og bodde på Rognstad. En voksen sønn på garden var med ham hele tiden, så på arbeidet og hjalp vel også til hvor han fikk lov. Mesteren hadde vel ikke noe imot litt gratishjelp. Da orgelet var godt og vel halvbygd, tok mesteren seg ferie og reiste hjem, formodentlig til Christiania.

Da han reiste, begynte gutten for egen regning å bygge et lignende orgel. (Man får huske det var ikke så svære greiene de eldste kirkeorgler). Han hadde funnet på en meget raskere arbeidsmåte. Mens mesteren finhamret blypipene med hammer, brukte Rognstad'n høvel, og flisene smeltet han siden sammen igjen. - Da orgelbyggeren kom tilbake, stod den

annens orgel der ferdigbygd akkurat så langt som den førstes. Da ble mesteren flygende sint: "Når du er slik kar så får du gjøre i stand det som mangler også!" sa han, og dermed strøk han sin kos. Det er fortalt at denne gutten siden bygget en del kirkeorgler.

En datter på Rognstad ble i sin tid gift til Hol på Nes. Blant de ting hun hadde med seg hjemmefra var også den bekjente Rognstad-bollen, en punsjebolle av kolossale dimensjoner, dreiet av en "rønne askerot". I noen generasjoner var den så på Hol inntil den med kandidat Hoel igjen kom tilbake til Rognstad. I den bollen er det vel at største delen av mine fedres velstand og velferd er druknet! Drikk var det nemlig som ble slektens ulykke.

En gang, fortelles det, kom der et stort taterfølge til gards på Rognstad. Karene var halvfulle og krangete, knukledes og sloss litt innbyrdes ute i tunet mens de ventet på kvinnfolkene som på vanlig vis var inne for å tigge, den eldste sønnen, Henrik, tok da en brennevinsflaske og gikk ut på tunet. Han hadde moro av å skjenke taterne fullere. Og det hadde nok de heller ikke noe imot. Kun en gammel "heks" som syntes å være følgets overhode, bad ham for all del ikke la kallene få mer brennevin, de var ustyrlige nok fra før. Men gutten hadde bare moro av å gjøre det enda mer broket for gamla. Til slutt fikk hun dog herredømmet over dem og kommanderte det skrålende følget av garde. I porten vendte hun seg, løftet hånden truende mot den flirende unggutten og sa: "Synes du dette er morosamt, du, så skal du vel få nok av denne moroa!"

Skjønt dette vel ikke var annet enn en klok, gammel kones advarsel til en kåt unggutt, ble det av samtiden oppfattet på en helt annen måte, det var en forbannelse som var utslynget over slekten. Da det så ettersom årene gikk ble mer og mer klart at Henrik var drikkfeldig, var det neppe mange som fant at det var noe rart: Det var taterkjerringens forbannelse! Han vedble dog å bli holdt for en aktet mann hele sin tid. Det var bare det at han drakk.

Etter ham overtok sønnen Mads garden. Hans kone het Marit/Marte, men hvor hun var fra vet jeg ikke. Han var visstnok alskens sorteste får. Det gikk med drikkedalaser og kortspill og dumme handler i fylla, til han til sist var kommet i den stilling at han ved griske slektningers "hjelp" måtte gå fra garden. Han beholdt dog en ikke så rent ubetydelig del, det

såkalte Hassel. Men snart derpå solgte han den beste halvdel av Hassel til Dyhren, da ble han endelig, skjønt det var altfor sent, gjort umyndig. Han fortsatte dog sitt ville liv til han endelig en dag ble funnet død, ihjelfrosset på hjemveien fra et julegilde. "Taterkjerringens forbannelse," tenkte folk.

Sønnen Henrik overtok nå garden og tok som skikk og bruk var, navn etter den. Hans kone het Mari. Hvor hun var fra, har jeg ikke hørt, men hun var en ualminnelig snill og dyktig kone. Henrik skildres også som en i alle deler bra kar, fredsommelig og vennsæl. Han lignet kun lite på faren. Men han hadde dog den feil at han tok seg en rus somme tider. Just ved en slik anledning, - han hadde da vært på garden Sundet, bare på den andre siden av elveoset - falt han ut av båten og druknet på grunt vann. Dette skjedde 30. juni 1828. Gamle folk ristet på hodet og tenkte på taterkjerringa.

Enken satt nå igjen på den lille garden med fire ukonfirmerte barn og en eldgammel, nokså vanskelig kårkjerring, men tross de knappe kår og de hårde tider, greide hun å oppdra barneflokken til bra og arbeidssomme mennesker.

Den tredje i rekken, Christian, - kom ikke og skriv hans navn med K, for det likte han ikke - overtok Hassel etter moren. Hans kone het Pauline. Han var måteholdsmann i ordets aller beste betydning og forøvrig en hedersmann som hadde sine sambygdingers fulle aktelse. - Så langt lærer Henrik Hassels oppteignelser.

Slik ble den skrevet ned for over 50 år siden slektshistorien på godt og vondt slik de gamle i familien husket den. Men hvem var denne askeladden i familien som hadde eid så mange gardar? Hadde en av forfedrene vært noe så uvanlig som orgelbygger? Mange slike spørsmål fikk nok en ung skolegutt til å tilbringe litt for mye tid på Statsarkivet på Hamar den gang han helst skulle vært opptatt av skolegang og utdanning.

Men han fikk da svar på noen av spørsmålene, og han fikk bekreftet at familietradisjonene hadde en kjerne av sannhet selv om enkeltheter og generasjoner var blandet sammen. Det faktum at sønner på Rognstad giftet seg og bosatte seg i Stange og Eidsvoll, behøver ikke å bety at faren hadde noen eiendommer der. Det hadde ikke Henrik Knutsen Rognstad, som askeladden het, men det er sant at han var en av Totens rikeste bønder på sin tid. Likeledes er det sant at han eide

flere gardar, om enn ikke alle på en gang, som noen av sønnene senere overtok.

Elling Andersen ca. 1647-1728

Allerede Sigurd Røse kom i 1959 i TOTN nr. 4 med en del betraktninger omkring mølleren fra Bergsjøbrenna men uten å si noe om hans opprinnelse. Ved hjelp av kirkebøker, skifteprotokoller og tingbøker vet vi i dag at slektens foreløpig eldste stamfar er en Elling Andersen. Han skal først ha bodd på en av Sivesind-gardene i Ås sogn, men fra omlag 1689 brukte han Store Jerstad.

Elling Andersens opprinnelse hviler i det ukjente, men tingbøkene for Toten kan fortelle litt om mennesket Elling Andersen - en stridbar, kanskje litt egenmektig småkonge som ikke brød seg så mye om øvrighetens embetsmenn. Og han var nok også litt for glad i "det sterke".

Husmannen på Fre-Rudstad (Fredrikstad) Jon Johansen tiltalte i 1712 Elling Jerstad fordi han "haver sagt hannem fra pladsen og indsat sin søn derpå og ikke vil give ham vederlag for pladsens oprødning og bygning". Elling Jerstad sa "han havde bekostet det meste av husene og var villig til taxt". Den 13. oktober ble de forlikt om at Elling skulle betale husmannen 8 riksdaler, et beløp som dengang var vanlig pris for et par kyr.

24. november 1713 måtte han på ny møte i retten: "Anders Jonsen Holje havde instevnet Elling Gjerstad og Ole FreRudstad fordi de har skjelt hans værfader ud for en tyf og en skjelm. Kristian Huem forklarede at da laugtingsretten blev Holden på Rudstad i sommer den 9de juli og Torkild Gran, citantens værfader blev fremkaldt av Eli Gjerstad at prove, og efter at have aflagt sine prov, sagde Elling Gjerstad og hans søn Ole FreRudstad at Torkild Gran ham provet som en tyf og en skjelm og skulle ikke være betroet at prove, tog hannem saa med vold og magt og førte ham fra laugtingsretten og ud gennem døren, de blef vel derfor tiltalet af laugmanden og lensmanden befalet af laugmanden at udstefne saadan usikkelige til afstraffelse mens Elling Gjerstad og hans sønner var drukne og gjorde endog stort larm deretter."

De møtte ikke og ble stevnet på nytt 19. mars 1714. 20. mars falt det dom i saken: "Elling Gjerstad tilpligtes at betale Torkild Gran 7 riksdaler samt prosessens omkostninger."

Det er den eldre Elling vi møter i disse referatene fra tingbøkene. Den unge Elling er ukjent. Kanskje har han ikke engang vært totning? Ihvertfall finnes ingen Elling Andersen i manntallet for Toten i 1666, men det behøver selvsagt ikke å bety annet enn at Elling da har vært utenbygds.

I 1674 må han ihvertfall ha bodd på en Sivesindgard. Store Jerstad brukte han fra om lag 1689 til 1712. Da tok han føderåd og overlot bruken av garden til sønnen Knut og svigersønnen Anders.

Elling Andersen var gift med Marte Knutsdtr. fra Øfstås i Åsmarken. Foreldrene var Knut Pedersen og Magnhild Gulliksdtr. Øfstås. På skiftet etter Magnhild 9. april 1674 kalles datteren Marte Marte Sivsind, men da hun vitner i en grensesak på Hågård på Eina 4. juni 1707, hører vi at "Marthe Gierstad af Kollebo fierding gamel over 60 aar proved at hendes fader Knud Øfstaas...."

Marte Jerstad døde i 1725. Hun var 90 år gammel, står det i kirkeboken, men som vanlig må slike høye tall taes med minst to klyper salt. Hun ville i tilfelle aldersoppgaven var rett, være 12 år eldre enn sin mann. Det kunne hun vel ha vært, men da ville hun bli mor etter at hun var fylt 50 år og det virker ikke helt troverdig. Elling Andersen Jerstad døde i desember 1728, 81 år gammel og var følgelig født om lag 1647. Vi kjenner følgende barn:

1. Anders, kom til Kobberstad gift 1700 med Ingri Sørensdtr. Kobberstad.
2. Ole 1677-1732, husmann på Fre-Rudstad, gift 1710 med Mette Olsdtr. Hallingstad.
3. Knut, se senere.
4. Magnhild ca. 1675-1763 gift 1703 med Erik Knutsen Jørnset-Bakke ca. 1673-1758
5. Berte gift 1706 med Hans Larsen, tambur.
6. Barbro o. 1686-1717 fikk i 1707 en sønn Jonas med Anders Guldbrandsen Skjefstad. Hun giftet seg i 1713 med Anders Torkildsen fra Alm.

Knut Ellingsen ca. 1684-1745

Tambur Knut Ellingsen o. 1684-1745 fikk 2. mai 1712 bygsel-seddel på halvdelen i store Jerstad av eieren dengang fogden Johan Nernst. Knut giftet seg 26. juni samme år med Mari Larsdtr. fra Stor-Setne. De fikk barna:

1. Jens f. 1713
2. Hans f. 1715, bodde i Ringenstuen 1743-47, bykslet Bergsjøbrenna i 1749. Hans giftet seg 1740 med Pernille Paulsdr. Solberg, Kolbu.
3. Barbro f. 1717 bodde på Rognstad i 1801.
4. Anders f. 1720.
5. Henrik f. 1723, den senere storbonden på Rognstad.
6. Marte f. 1727 bodde hos broren Henrik på Heggerud da hun ble gift med Anders Nilsen Rud.
7. Elling 1730-1773 husmann på Sveen under Rognstad gift 1754 med Johanne Pedersdr. Tandberg.
8. Lars ca. 1733-1801 bodde blant annet på Degvold i Kolbu gift 1755 med Kari Hansdr. Kvikstad.

Noen stor økonom var vel ikke Knut Ellingsen og 20. november 1721 ble han stevnet av Herman Rudstad for skyldige 25 riksdaler og 2 ort.

Matrikkelen fra 1723 opplyser om store Jerstad med underliggende Lille at krongodset hadde "ingen skog, men sæterhavn i bygdeustrastene og at jordarten var god". Der var 6 hester, 30 naut og 24 sauer på gardene. - Dette til tross klarte ikke Knut sine forpliktelser på garden og 14. mars 1725 ble han stevnet av Kongelig Mayst. foged til å fraflytte Gjerstad "da han ingen ting kunde betale i skatter og aabod af gaarden."

Knut Ellingsen og familie flyttet først til Lille Setne og de bodde nok der mens han begynte å rydde seg et bruk på Totenåsen. Det tok sin tid, men 18. oktober 1737 ble det holdt skyldsetningsforretning på Bergsjøbrenden i kongelig majestets almenning på en av Knut Ellingsen oppryddet plass. Det ble foretatt grenseoppgang. Skylden på garden ble satt til 1 skinn, så noe stort bruk var det ikke. - Heller ikke nå ville det lykkes for Knut, noe tingboken av 26. november 1737 kan fortelle om: "Knut Ellingsen Bergsiøen fremkom i retten og beklagede sin store fattigdom, han har kone og 8 umyndige børn paa en fieldplads og hans ene søn har den faldende syge, og har dette aar ikke avlet noget til sin føde, men nødes at tigge, nødlidende, Christne folk om hjelp."

Knut Ellingsen Bergsiøen døde på nyåret 1745 og ble gravlagt 24. januar 61 år gammel.

På Rognstad

Når vi nå kjenner Henrik Knutsen Rognstads bakgrunn, kan vi ikke være i tvil om at han var en ekte askeladd som bokstavelig talt begynte med to tomme hender! Hva gjorde ham da i stand til å kunne kjøpe Totens dengang største eiendom i 1769, det samlede Rognstad med Hassel, Allestand (Mæhlum) og ødegarden Hoel i Fiering?

Den 18. april 1769 solgte Niels Halvorsen Hammerstad i Totenvika denne eiendommen til Henrik Knutsen Alfstad etter selv å ha eid den i et års tid. Grunnen til at Niels Hammerstad ikke selv ville ha en så bra gard, var nok økonomiske, noe skjøtet gir klar beskjed om. Henrik Knutsen skulle betale Niels Hammerstad 4080 riksdaler og 12 skilling "ligesom han til fru Cancelliraadinde Røhr (i Ringsaker) gjør rigtighed for de 6000 riksdaler som efter Auctions Conditionerne skal staae i gaarden uopsagt imot Renters svarelse..." Det var nok disse rentene Niels Hammerstad ikke så seg i stand til å betale.

Henrik Knutsen kalles Alfstad i 1769 og har følgelig bodd på en av Alfstadgardene ved Lena før han kom til Rognstad. Han hadde i det hele tatt ført en omflakkende tilværelse.

Henrik Knutsen bodde på Heggerud da han giftet seg første gang 1749 med Marte Jensdtr. Heggerud 1727-1756, men alt året etter flyttet han til Tollefsrud u. Smeby og begynte som møller. Den 24. november 1750 ble nemlig tinglyst "Haagen Tollefsen Smebyes contract med Hendrik Knutsen om husværet Tollefsruds brug med de derudi værende qværner og stampe." Også i 1752 var Henrik Knutsen på Tollefsrud, men i 1755 og 56 bodde han i Fossemøllen. I 1756 døde også Marte Jensdtr. og etterlot seg 3 små barn:

1. Christian f. 1750 gift 1781 med Margrete Hensvold g. 2 1730 m enken Anne Eriksdtr. Ekeberg i Stange (Tangen) og flyttet dit.
2. Berte f. 1752 gm Jens Andersen Faarlund.
3. Mari f. 1755 døde på Ingensteds u. Rognstad i 1837.

Henrik Knutsen satt ikke lenge som enkemann. Barna måtte ha en mor, og i oktober 1756 giftet han seg med Marte Larsdtr. Håjen 1735-1820. De bodde på Heggerud i 1757 men var året etter på Håjen.

Det skulle ikke akkurat tyde på arbeidsomhet og velstand at Henrik Knutsen slik flytter fra sted til sted, men kanskje var det nettopp ved kjøp og salg av eiendommer at han ble en

holden mann. Og at han var en dyktig arbeidskar som lyktes i det han foretok seg, kan det ikke være tvil om.

8. mai 1760 inngikk han kontrakt med Johannes Alf stad om garden Øvre Alfstad, men senere kjøpte han Nedre Alfstad av Iver Preben Christopher von Hadelen. Henrik Knutsen bodde på Nedre Alfstad til han kom til Rognstad som Niels Hammerstads leilending. - 14. april 1768 solgte Henrik Knutsen garden tilbake til von Hadelen for 4300 riksdaler, og ble således i stand til å kjøpe Rognstad. Han hadde i 1765 gitt 3200 riksdaler for Nedre Alfstad og tjente dermed 1100 riksdaler på handelen. Det skulle indikere at han i hvertfall hadde god økonomisk sans.

Selv etter at han kom til Rognstad "satt han ikke på baken" og nøyde seg med gardsbruket: Han var fortsatt møller og vel den som startet teglverk på Rognstad. I 1769 fikk han kongens tillatelse til å drive sagbruk:

Kongebrev fra 1769

Wi Christian den syvende af Guds naade Konge til Danmark og Norge etc. Gjøre alle vitterligt at vi efter allerunderdanigste gjorde ansøgning og os Elskelige vore commiterede udi Generalforst Amtet i vort Rige Norge deres herover givne betænking allernaadigst have bevilget og tilladt ligesom vi og hermed bevilge og tillade at Henrik Knudsen maa paa Gaarden Rognstads grund beliggende udi Toten fogderi under Oplands amt, bygge Saug og derpaa af det Saugtømmer, som fra bemeldte og omliggende Gaarders Skauge paa lovlig maade erholdes, skjære hvad Bord han og andre udi Bøygden til deres gaardes vedligeholdelse og andet brug behov med Vilkaar:

1. at Skiørselen tillades ikkun saalenge som Skovene uden dets Skade eller Forhuggelse det fornødne Tømmer dertil kan afgive.
2. at bordene skjæres alle Vandkantede og
3. at indtet deraf Bøygden udføres, iøvrigt svares deraf hvad nu paabudet er eller herefter paabudet vorder, ligesom og de vedkommende saavel med skiørselen som andre maader retter sig efter de anordninger, som angaaende Skog- og Saugvæsenet allerede udgangen er eller herefter udgivne vorder. Forbydende alle og enhver herimod efter som forskrevet staar, at hindre eller udi nogen maade forfang at gjøre under vor Hyldest og naade.

Givet paa vort Slot Christiansborg udi vores Recidencestad
Kjøbenhavn den 15de Mai 1769. Under vores Kgl. Segl.

Henrik Knudsen Rognstad og Marte Knutsdr. fikk disse barna:

1. Ole Rognstad f. i Håjen 1757 var organist og bonde. Han var en opplyst mann for sin tid, var således abonnent på det store verket "Samlinger til det norske Folks sprog og historie". Han var gift med Pernille Olsdr. Dyren. De hadde mange barn, 8 vokste opp. Peder overtok garden, Ole var lege og komponist og slekten var musikalsk og begavet, yngste sønnen Augustinus overtok vester Balke. Tre døtre kom til Hedmark: Helene gift med Hans Larsen Lunden kom til Horn på Helgøya, Berte Maria kom til Holstad i Vang, hun var gift med Eilert Bårdsen Vættan fra Furnes, og Marte ble gm Nils Halvorsen Hoel på Nes, sønn til bondehøvdingen Halvor Hoel.

2. Mads Hassel f. 1758 i Håjen, bygde orgelet til Balke kirke, det var i bruk til 1901. Verken Mads eller Henrik kom til å dø på sotteseng. Mads frøs i hjel i februar 1820 og sønnen druknet i Mjøsa 8 år senere.

3. Hans f. 1761 på Alfstad død før 1796. Hans enke Katrine Jørgensdatter, sønnen Kristian og datteren Henrika bodde på plassen Bråten i Eidsvoll.

4. Marie f. på Alfstad 1763,

5. Anders Rognstad f. på Alfstad 1766 ble gm Marte Hermansdr. Hanestad. De hadde fire barn: Marie gm Mads Olsen Hveem, Marte gm Paul Kjøset, Henrik var overjeger, kom til Hørland og ble gift med dattera der og Herman ble gift med enke Marte Jensdr. Hveem

6. Lars Brustuen f. 1768 på Rognstad hadde fire barn. Yngste sønnen Johannes ble gift 1832. I kirkeboka står det: "Ungkarl, Handelsbetjent Johannes Larsen født Brustuen i Østre Toten, 26 år, Jomfru Sophie Marie Arndt f. på Glucksborg pr. Flensburg, 19 år. Underetegnede Gaardbrugere af Østre Totens Præstegjæld - Balke Annex erklærer herved: 1. at hverken Jomfru Sophie Marie Arndt eller Handelsbetjent Johannes Larsen er bundne ved noget offentlig Ægteskapsløfte, som kunde hindre dem fra at indgaa den intenderende Ægteskabsforbindelse. - 2. at de ikke ere beslægtede i de i Loven forbudne Led. - 3. at der forøvrigt intet er til Hinder for at de efter foregaaende Tillysning fra Prædikestolen blive ægteviede, men at vi indestaae og ere ansvarlige for alle de deraf flvdende Følger." - Ole Rognstad, Peder Fossen.

Henrik og Martes yngste barn ble født på Rognstad, to av dem vokste opp: Even ble organist i likhet med broren Ole. Han hadde ellers Jerstad i noen år. Den yngste var Johan Jakob som bodde i Allestan.

Henrik Knutsen må også ha eid Brennsætra, for den selger han i 1781, også Hoels Ødegaard ble solgt. I 1791 delte han Rognstad mellom to sønner: Ole fikk Østre Rognstad og Anders Vestre Rognstad. Sønnen Mads måtte nøye seg med å sitte som husmann på Hassel, så tradisjonen om hans litt for sterke drikkevaner ser ut til å ha sin riktighet.

Men den aldrende Henrik Knutsen var ikke ferdig med sine eiendomskjøp enda. Det må ha vært med helt spesielle følelser at han i 1792 fikk kjøpt Store Jerstad - garden hvor han var født og som faren i sin tid måtte flytte fra: "28de Mars 1792 ble det holdt frivillig Auktion paa og over Gaarden store Gierstad efter forlangende af enken (etter Hans Evensen Gjerstad som hadde druknet i Lenaelva) Marte Jakobsdatter over garden Gierstad. Høistbydende blev Henrik Knudsen Rognstad med 4520 Rd. hvilket bud blev vedtatt". Denne garden solgte han til en tredje sønn Even.

Om Henrik Knutsen vet vi at han også må ha vært snill og hjelpsom mot sine fattigere slektninger, for flere av dem fant livberging på Rognstad eller på en eller annen plass under Rognstad. Han var ellers en ivrig jeger, og tingboka kan fortelle at han fikk skuddpremie for flere ulver etter at han var fylt 65 år! Interessen for jakt hadde nok fulgt ham fra oppvekstårene i Bergsjøbrenna. Henrik Knutsen Rognstad døde i 1796 73 år gammel. Marte Larsdatter overlevde mannen i flere år og døde i 1820. - Etterkommerne til Henrik Knutsen sitter på de to Rognstadgardene også i dag.

Denne artikkelen har tidligere vært trykt i "Forum for slektsgranskere" (forløper for Tidsskrift for Vestoppland Slekstshistorielag) i nr. 2 1982 og nr. 1 1983.

Om totningen Fryde

"Martin Kubberud forteller i sin lille bok "Gamle historier fra Toten", utgitt i 1898 bl.a. følgende:

"Den 20. januar 1867 døde i Østre Toten en gammel, fattig mann, Anders Grøtbergstuen, som var almindelig kjent under øgenavnet "Fryde". Denne mands minde vil længe bevares inden den bygd han hørte hjemme, fordi han hadde et ualminneligt godt hode, var humoristisk baade i ord og gebærder og hadde en kjæft saa lei og vrang at det ikke var umagen værd at mundhugges med ham".

Det fortelles videre i boka at han hadde et muntert sinn og at han moret seg med mange lystige ord og påfunn. Dette hadde sannsynligvis skaffet ham økenavnet.

Dikteren Henrik Wergeland kom ofte på Toten-besøk til sin venn, bonden og stortingsmannen Peder Fauchald. Martin Kubberud forteller om et møte mellom ham og Fryde: "Ved Hovedkirken møtte han en dag Henrik Wergeland som kom spadserende fra Sogstad hvor han hadde været i besøg hos storthingsmanden Peder Fauchald. Wergeland skjønte straks det var en raring han traf og fik lyst til at slaa af en passiar med ham. "Kan du si mig veien til præstegaarden?" spurgte han.

Fryde saa forundret på ham og svarte: "De har sandelig liden nytte av Deres briller, hvis de ikke kan se præstegaarden naar den ligger tæt ved Deres næse". Wergeland hadde en lang samtale med Fryde og sa siden at han i ham hadde opdaget et geni..." Slik skrev Asbjørn Langseth i Totens Blad den 10. mars 1977, og så litt genalogi omkring Fryde!

Han het altså Anders Pedersen Grøtbergstuen, og var lett å finne i slektsarkivet på Steinberg. Han ble kalt Tangen da han giftet seg i 1807 og døde som fattiglem i Grøtbergstuen 1876. Det er opplyst at han er født omkring 1785-90, og ble gift med Kari Gabrielsdtr. Mellom Rustad f. 1783 død som legdslem på Søndre Kise 1845. Fryde, frue og familie bodde i Kobberstadeie 1807, Brøttet 1809, Grøtbergstuen 1811-1867. 1865 står det at Fryde var bortleid av fattigvesenet. Fryde og frue fikk 6 barn:

1. Ole 1807-08
2. Gunnerus 1809-1811.

3. Gunnerus f. 1812 drog til Kristiania 1840, og da er det opplyst i kirkeboka at han hadde vært borti litt tyveri og at han var en meget pauvre (elendig, fattig) person.
4. Johannes 1816- se nedenfor!
5. Ole 1820- se nedenfor!
6. Maria 1823-

Sønnen Ole Andersen ble boende på bygda og fikk fire barn med Berte Marie Olsdtr., uten at de vel var gift. De bodde på Grøtbergseie 1848, Fauchaldeie 1852, Tømmerholseie 1868. Ole Andersen kaltes inderst i 1868. Barna var:

1. Karine f. 1848, konfirmert 1862 og bodde da på Vang, fikk karakteren godt.
2. Olaus f. 1852, døde samme år 4 1/2 måned gammel.
3. Anton f. 1854, konfirmert 1869 med karakteren godt.
4. Anne f. 1867

En annen sønn Johannes Andersen Grøtbergstuen fikk 1838 sønnen Christian med Johanne Svendsdtr. Rognstadåsen, enke. Ellers ble han gift 1851 med Tonette Hågensdtr. Oppegaard død 1886 60 år gammel og fikk med henne disse barna:

1. Helene Marie f. 1848, se nedenfor!
2. Carl Anton f. 1851, dro til Kristiania 1872 "for at anhverves".
3. Teoline f. 1853.
4. Karen f. 1856
5. Ole f. 1858
6. Dorte f. 1861
7. Ole f. 1865
8. Johannes f. 1873 g 1896 m Mina Mathiasdtr. f. i Gran prestegjeld 1865. Han var låssmed og bodde i Sletta. Johannes Andersen var husmann/innerst og bodde på Rustadengen, Alfstadsveen m.fl. steder. Han var født 1816 og døde i 1893 som legdslem.

Dattera Helene Maria Johannesdtr. f. 1848 ble gift 1872 med Hans Christian Andreassen Rustadeie f. 1844 på nedre Sundseie, Nes, Hedmark, av foreldre Andreas Halvorsen og Nikoline Christianiasdtr. De bodde på Aske ved Faulkaldplassen, Præstegaardstangen, Hekshuseie, Rustadeie, Kobberstadskogen og var husmann, innerst, dagarbeider, jordarbeider m.m. Barn:

1. Anders 1872-
2. Johannes 1873-
3. Nils 1876-
4. Karl 1879-
5. Thea 1880-
6. Kristian 1883-
7. Marie 1886-1887
8. Barn 1888-
9. Haagen 1890-1891
10. Magnhild 1895-

Dermed kan vi vel gi oss med etterslekta etter "Fryde og frue". Sikkert er det at det er mange som stammer fra disse folka, og de har ingen grunn til å skamme seg over det. Men så til anene, og det viste seg å være verre, men vi forsøker oss på denne måten, med enkelte forbehold og begynner med:

1. Ole Andersen Grøtbergstuen 1820-

Foreldre:

2. Anders Pedersen Grøtbergstuen 1785-1876
3. Kari Gabrielsdtr. f. Kjelsrud 1783-1848

Besteforeldre:

4. Peder Andersen Seierstad 1751-1804
5. Marte Pedersdtr. Seierstad 1748-1785
6. Gabriel Pedersen Kjelsrud 1750-1807
7. Marte Olsdtr. Fossemøllen f. ca. 1752 død 1801.

Oldeforeldre:

8. Anders Danielsen Seierstad 1715-1756
9. Johanne Johannesdtr. Kukkersrud 1714-1756
10. Peder Paulsen Drager, Seierstad 1704-1774
11. Inger Eriksdtr. Seierstad 1708-1797
12. Syver Pedersen Sønsteby, Kjelsrud 1721-1780
13. Ragnild Hansdtr. Kjelsrud død 1795 90 år.
14. Ole NN
15. Ukjent.

Jeg vil sette et par spørsmålstegn ved nr. 4 og 5, men det var de som passet best i slektssammenheng og på annen måte til å være foreldrene til nr. 2. Jeg tar gjerne imot rettinger, her som ellers.

AA.

Om garden Holte i Vestre Toten

I siste halvdel av 1600-tallet kom en mann som hette Amund Jakobsen Mustad til garden Holte i Vestre Toten. Han giftet seg med Aase Haagensdtr. Smeby og kjøpte garden 1689 av Knut Sevaldsen Bang for 350 riksdaler. Fra Aase og Amund stammer slekta som senere har vært på Holte, og Amund har etterlatt seg synlige merker i det det på trøskerlåven er innskåret "Anno 1713 Amun". Det er således svært gammalt tømmer i dette huset og der er også andre merker og tegn som kan være enda eldre enn 1713.

Holte er en av de eldste gardene i Vestre Toten og her er gamle minner og dokumenter tatt vare på. Hvor gammel garden er vet ingen, den ble visstnok delt i to i 1361, for senere å bli slått sammen igjen. Rolf Røstøen som eide og drev garden i mange år, kunne huske at det lå tufter etter en garddel et stykke fra det nåværende tunet, men dette stedet er seinere dyrket opp. En av de første kjente eierne på 1300-tallet var Skog Ivarson.

På et gammalt lite stabbur står det innrisset over døren: "Anno 1702" (noen har lest det for 1102, men dette er neppe trolig, for da skulle årstallet vært skrevet med romertall). Stabburet har også kunstferdig dørlås og jomfrubur på loftet. Ikke mindre interessant er at en del av hovedbygningen kan være deler av ei eldgammal årestue. De gamle veggene er nå dekket av panel både utvending og innvendig, men under en restaurering i vårt århundre var stokkene synlige og det var da en antok at her var deler av ei gammel årestue. Der var kove og gang og glugger i veggene. Der var også låg inngangsdør med trenagler og tredobbelt dørstokk under.

En mektig ask står ved siden av det nevnte stabburet og det er et av få tre på Toten som er fredet. Ellers er her en fin lønneallé som er plantet av Anne Ramusdatter som var født 1822 og levde til 1903. Hun var fra Røise i Kolbu og ble gift med Ole Holte i 1842. Hun sa at når hun plantet denne alleen ville hun bli husket i ettertid. Far hennes, Rasmus, var mye på Holte og hjalp til med gardsdrifta mens Ole var en dyktig snekker. Fra hans hånd har man ennå solide og vakre stoler i bruk i storstua. Disse folka anla den første vannledningen. Det var en stokkpost med fire meter lange stokker boret fra ende til annen og sammenføyet med jern. Stokkene

ble tatt opp for en tid siden og en del av dem er ennå i behold.

Det har vært to kvinnelige slektsledd på Holte i den nåværende slekta, og nå er det gardjente for tredje gang. Etter Amund Jakobsen kom sønnen Jakob, og deretter dattera Anne, så en Ole og så en Jakob, som var far til ovennevnte Ole. Etter Anne og Ole fulgte så dattera Regine. Hun har ettermæle som et ualminnelig godt menneske men hun døde bare 39 år gammel. Hun var gift med Anton Røstøen. Han kom fra garden Gregersbøle (Røstøen) som var utskilt fra Rustad i Østre Toten og derav kan navnet Røstøen ha oppstått. Anton Røstøen var en kjent skikkelse både på Toten og vidt omkring ellers, i det han var ordfører og stortingsmann.

Det er kjent et brev som Anton Røstøen skrev til Bjørnstjerne Bjørnson den 10. oktober 1881 der han anmodet dikteren om å delta i et folkemøte på Toten den 25. samme måned. Arvesen hadde tilsagt sitt nærvær og som emner foreslo Røstøen veto-, stemmeretts- og militærsakene. Røstøen skrev også at han håpet å få nærmere rede på det slektsskap han hadde hørt det skulle være med Bjørnson. Det ble jo også oppklart og besto i at de var tremenninger. Røstøens bestefar Nils var bror til Peder Bjørnsens mor Marie født Vestrum i Vestre Toten.

Anton Røstøen var venstremann i motsetning til de fleste bønder på Toten i de dager. Et levende minne om hans politiske innstilling og aktivitet i unionsstriden er flagget som han fikk malt på fløyen i klokketårnet. Gårdsklokka er fra 1888 og flagget var kanskje det aller første på Toten uten unionsmerke. Anton Røstøen var også lærer og hadde meieri, brenneri og landhandel på Holte.

Holte er en betydelig eiendom og ligger vakkert til nedenfor Kallerud i Vestre Toten og med fin utsikt mot Kolbu og Østre Toten. Sønn til stortingsmannen, Ole Adolf Røstøen, ble bare vel femti år gammel, men rakk likevel å dyrke opp over 100 mål med jord. Han var også en interessert skogbruker. 1898 skrev han hjem fra landbruksskolen til faren at de måtte begynne med turnips, men det så ikke faren seg i stand til for de hadde 100 mål med slåtteland og mer enn nok å gjøre. Men da Adolf kom hjem, begynte han straks med rotvekstdyrking, oppglødd som han var for moderne

driftsmåter.

Sønnen Rolf Røstøen sluttet med mjølkeku og gikk over til korn og poteter som så mange andre bønder på Toten. Ei tid hadde han forresten 30 hester fra Starum gående på beite på garden. Så mange hester hadde det ikke vært på Holte før, men det var vanlig med 7-8 hester og noen unghester den tid det ble drevet på den gamle måten.

Til slutt tar vi med et sagn om hvorfor det er så mye skog til Holte. Kjerringa der og kjerringa på en av nabogardene skulle løpe rundt den skogen som de ville ha til de respektive gardene. Da de kom til et ekstra fint stykke, ropte kjerringa på Holte til den andre at nå fikk hun gå hjem og koke graut, og så kunne hun sjøl fortsette å ringe inn mer skog, sier sagnet, tro det den som vil. — (Dette er gjengivelse av en artikkel skrevet av signaturen "K" i Samhold/Velgeren 20/6 1963, med noen tilleggsopplysninger).

SLEKTA PÅ HOLTE

- 1) Amund Jakobsen Mustad 1656-1730 gm Aase Haagensdtr. Smeby 1669-1729.
 1. Jakob, se neste ledd.
 2. Ole 1687-1729
 3. Hågen 1692-1697
 4. Tollef 1697- g 1723 m Inge Larsdtr. Bjerke 1707-
 5. Hans 1697-1780 g 1719 m Inger Evensdtr. Skaugerud 1699-1780
 6. Christopher 1700-1779 g 1728 m Margrete Hansdtr. Hermanrud 1699-1747 og g 2 1748 m Berte Fredriksdtr. Froknestad 1727-1794
 7. Hågen 1707-1777 g 1744 m Berte Hansdtr. Jørnseth 1724-1802
- 2) Jakob Amundsen Holte g 1722 m Berte Bertelsdtr. Ås 1703-1750
 1. Anne, se nedenfor.
 2. Aase 1723-76 g 1751 m Hågen Paulsen Amundrudstad 1723-1786.
 3. Peder 1726-1815 gm Malena Christensdtr. +1807,78 år.
 4. Kari 1728- g 1752 m Ole Olsen Gjestrum 1724-1784
 5. Amund 1730-1731
 6. Ole 1730-
 7. Berte 1736-1762 g 1757 m Peder Nilsen Vestrum 1733-
 8. Marte 1740-1809 g 1761 m Nils Olsen Sivesind 1740-1810
 9. Johanne 1746-1749
- 3) Anne Jakobsdtr. Holte 1723-1796 g 1744 m Erik Larsen mellgarden Sivesind 1713-1792
 1. Ole, se nedenfor.
 2. Lars 1747-1828 g 1775 m Ingeborg Olsdtr. Sivesind 1753-
 3. Berte 1750- g 1781 m Ole Olsen Sivesind 1748-
 4. Jakob 1752-
 5. Peder 1754-1754
 6. Peder 1756-1825 g 1780 m Elena Olsdtr. Sivesind. +1835, 75 år.
 7. Amund 1758-
 8. Marte 1762- g 1786 m Peder Olsen Aas 1759-

- 4) Ole Eriksen Holte 1745-1806 g 1789 m Guri Tollefsdtr.
Skonhovd, Vardal 1764-1830
 1. Jakob, se nedenfor.
 2. Anne 1791-1886 g 1810 m Johannes Pedersen Findstad 1786-1863
 3. Johanne 1794-1868 g 1820 m Hans Olsen Øverseth 1789-1872
 4. Marte 1797-1888 g 1817 m Hans Christiansen Lille Kyset 1789-1841

- 5) Jakob Olsen Holte 1789-1839 g 1815 m Anne Halvorsdtr.
Buskebakke 1790-1866
 1. Ole, se nedenfor.
 2. Karen 1817-
 3. Hågen 1819-1820
 4. Helena 1821-1902 g 1843 m Paul Hågensen Smeby 1811-1879
 5. Gulline 1824-1824
 6. Halvor 1824-1824
 7. Peder 1825-1827
 8. Peder 1827- g 1852 m Johanne Karine Christiansdtr. Stepperud 1832- denne familien dro til Amerika 1867.

- 6) Ole Jakobsen Holte 1815-1904 g 1842 m Anne Rasmusdtr.
Røise 1822-1904
 1. Augusta 1843-1919 g 1862 m Hågen Olsen Helgestad 1838-1901
 2. Ole Jacob 1847-1904 g 1869 m Johanne Maria Pedersdtr. Bjørnstadødegård 1849-
 3. Helmine 1851- til Amerika ble gift med en svenske Svanson.
 4. Regine, se nedenfor.
 5. Alette 1857- g 1892 m Martin Christiansen Aasjordet 1846- og g 2 1896 m Johan Christian Andersen Voldengen 1860-
 6. Christian August 1864- g 1890 m Christine Karlsdtr. Sivesind 1866-

7) Regine Olsdtr. Holte 1854-1893 g 1876 m Anton Jørgensen Røstøen 1838-1918

1. Ole Adolf, se nedenfor.

2. Johanne 1881-1959 g 1904 m Olaf Olsen Prestesæter 1876-1959

3. Anne Jørgine 1884-1962.

4. Jørgen 1886-1887

5. Jørgen 1888- gm Assora Bugge Jensen, Oslo.

8) Ole Adolf Antonsen Røstøen 1879-1929 g 1901 Helga Natalie Davidsdtr. Narum 1877-1962

1. Rolf se nedenfor.

2. Arne 1904- g 1941 m Karoline Narum

3. Johanne 1906- g 1930 m Rolf Martin Nielsen på Steffensrud 1897-1964

4. David 1908-1985 g 1937 m Clara Kjølsest.

9) Rolf Røstøen 1901-1973 g 1942 m Eli Mauritsdtr. Malterud 1915-

1. Anne Helga 1944-

2. Berit 1949- gm Øystein Løvland.

Litt om slekta til skiløperen Hans

Av Odd Lundby

For de som husker skirennene i mellomkrigstiden lyser navnet Hans Vinjarengen som en stjerne på idrettshimmelen. Denne skogskaren fra Nordre Land ble berømt innenlands og utenlands for sine bragder i skiløypa og i hoppbakken. Vi skal se litt på slekta hans bakover.

Den første vi finner er en Laurits Olssønn f. antagelig 1620-1639. Han er bruker på garden Aurlund (det Lille?) og har en stesønn som heter Halvor Jonssønn. Den neste er Ole Lauritssønn, så Laurits Olssønn. 1699-1700 finner vi Anders Aurlund. Han nevnes siden til Lille Aurlundseie. Han kan da ha slått seg til som husmann under garden. Dette hendte jo ikke så rent sjelden i den tiden da maten hadde mer å bety enn nå, og jord, og dermed korn, nepe, ku og sau var selve livberginga. Videre finner vi Peder Anderssønn Aurlund f. 1730. Deretter Anders Pedersen f. 1757 og videre Anders Anderssønn f. 1795. Han hadde flere barn bl.a. en datter ved navn Inge Marie Andersdtr. f. 1824 og sønnen Johan f. 1836. Inge Marie ble gift med Hans Nicolai Nilsen og de hadde sønnen Martin som tok etternavnet Lundby. Johan flyttet til Mæhlum-Sagstuen og ble husmann under garden Mæhlum. Johan ble far til en datter som fikk navnet Marie og hun giftet seg med Kristian Snekkerhaugen. Disse kjøpte i 1896 bruket Vinjarengen av Gudbrand Vinjar på Nordsinni og flyttet dit. Her ble Hans f. i 1905 (d. 1983). Av hans søsken var det tre eldre brødre som alle satte djupe spor etter seg i skiløypa og hoppbakken, men det var yngstegutten Hans som ble mest berømt.

Den før nevnte Anders Anderssønn var skiløperens oldefar og min tippoldefar. Han hadde vært med i svenskekrigen som tambur, og skulle forøvrig ha vært en usedvanlig sterk kar om hvem det går mange historier. Anders var husmann til garden Skøe som ligger på østre side av Randsfjorden der hvor Dokka-Etna renner ut. Husmannsplassen ligger på vestre side og Anders skulle der ha dratt med seg en båt fra fjorden og helt opp til husene. Han kunne også lette en salttønne fra bakken og opp til munnen som om det var et drammeglass. Han ble meget gammel og selv i nittiårsalderen kunne han mestre to villstyrne karer, en i hver hand. Så skiløperen hadde godt å slekte på.

Utvandring frå Valdres til Amerika over Bergen

Framhald frå førre nummer

1900

Gjertrud Olsen Stene f. 1852 i Vestre Slidre, amerikansk borgar (Minnesota), reiste med båten Allan Line, registrert 23. febr.

Ragnhild Pedersdtr. Lunde ugift gardmannsdotter frå Vang f. 1853, reiste med Allan, registrert 29. mars.

Ragnhild Guttormsdtr. Oldre ugift gardmannsdotter, Vang f. 1876, reiste med Allan, registrert 29. mars.

Marit Andersdtr. Ellingbø ugift vegvoktardotter, Vang f. 1883, med Allan, registrert 29. mars.

Helge Helgesen Leine gift farmar f. 1847 i Vang, amerikansk borgar (Nord Dakota), reiste med Allan, registrert 29. mars.

Andreas Bernt Olsen Smilden Sørbu gift gardbrukar f. 1869 i Hyllestad budde i Vang i Valdres. Reiste med American Line, registrert 17. april med hustru Marit Olsdtr. Smilden (Sørbø) f. 1873 i Vang og hadde også med seg barnet: Guri f. i Vang 1896.

Ingeborg Olsdtr. Sørbu, ugift gardbrukardotter f. i Vang 1876, reiste med American Line, registrert 17. april.

Johan Anderen Brekke gift føderådsmann frå Vang f. 1849, reiste med Beaver, registrert 22. juni og reiste med hustru Margrethe Reiersdtr. f. 1846.

Helge Helgesen Kjersten ugift gardmannsson, Vang f. 1881, reiste med Beaver, registrert 22. juni.

Nils Nilsen Simley, gift farmar f. i Nord Aurdal 1859, amerikansk borgar (Wisconsin).

Anders Helgesen Opdahl gift farmar, amerikansk borgar (State of Minnesota), reiste med Stjerne Linie, registrert 11. oktober.

Ambjörg Johnsdtr. Opdahl ugift gardbrukardotter f. 1881, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Anna Andersdtr. Hermundstad ugift gardbrukardotter, Vang f. 1865, reiste med Stjerne Line, registret 11. oktober.

Marit Gulbrandsdtr. Opdahl ugift gardbrukardotter f. 1875 i Vang, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Ragnði Embrigtsdtr. Skogstadeiet, ugift husmannsdotter f. i Vang 1870, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Kari Olsdtr. Skogstad ugift gardbrukardotter f. i Vang 1874, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Ambjørg Olsdtr. Sørbu ugift gardbrukardotter f. i Vang 1876, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Anne Olsdtr. Sørbu ugift gardbrukardotter f. i Vang 1881, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Kari Pedersdtr. Kvil ugift gardbrukardotter f. i Vestre Slidre 1881, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Anne Olsdtr. Øie ugift gardbrukardotter f. i Vang 1873, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Syver Andersen Kvame ugift husmannsson f. i Vang 1867, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Anna Olsdtr. Elthun gardbrukardotter f. i Vang 1869, reiste med Stjerne Line, registrert 11. oktober.

Niels Torstensen Grøv ugift gardbrukarson, Vang f. 1874, reiste med Stjerne Line og vart registrert 17. november.

1901

Thorsten Pedersen Elvethun farmarbeidar f. i Vang 1875, amerikansk borgar (Wisconsin), reiste med Beaver Line, registrert 22. februar.

Berith Olsdtr. Njøs gift f. i Vang 1849, budde i Leikanger, reiste med Cunard, registrert 28. mars.

Ben Bensen (Berge) gift farmar f. i Vang 1843, amerikansk borgar (Nord Dakota), reiste med Cunard, registrert 25. juni med hustru Randi f. i Vang 1850, også amerikansk statsborgar (Nord Dakota).

Marit Olsdtr. Hegrenæs f. 1882 i Øystre Slidre, budde i Nord Dakota, hadde vore heime på besøk, reiste med American Line, registrert 11. juli.

Anders Olsen Beito ugift gardbrukarson f. i Øystre Slidre 1884, reiste med American Line, registrert 11. juli.

Lina (Andersen) Iversen gift f. 1862 i Vang, amerikansk borgar (Minnesota), reiste med Stjerne Line, registrert 9. september.

1902

Synnøve Bratager gift f. i Vang 1873, amerikansk borgar (Minnesota) reiste med Cunard, registrert 2. juli.

Gullik Olsen (Visted) gift farmar f. i Vestre Slidre 1840, amerikansk borgar (Minnesota), reiste med Stjerne Linje, registrert 16. august.

1903

Ingeborg Olsen Elthun ugift sjukepleierske f. i Vang 1877, budde i Bergen, reiste med Stjerne Line, registrert 20. februar.

1904

Ingen.

1903

Lars Hansen tangen ugift gardsarbeidar og banearbeidar i Aurdal f. 1899, reiste til onkelen sin i Montana og reiste med Cunard Line, registrert 23. mars.

Marit Olsen Stenman, jernbanearbeidar, enke f. 1851 i Vestre Slidre. Budde på Voss, reiste til familien sin i Chicago, Illinois med Amerikan, registrert 2. november.

1906

Olaf Mikkelsen Moe, fiolinist, konsertgjevar, Vestre Slidre f. 1872, reiste over for å gi konsertar, til New York med Stjerne Line, registrert 6. september reiste i lag med kona Christi Charlotte Moe f. i Nord Aurdal 1878, budde i Vestre Slidre.

Knut Larsen Tveitmoen, gardsarbeidar Vang f. 1882, reiste for å bedre inntektene, drog til onkelen i Carpenter i Iowa, med Stjerne Line, registrert 7. september.

1907 og 1908

Ingen

1909

Nils Johnsen Strande farmar, Vang f. 1878. Hadde vore heime i Norge på besøk, budde i Nord Dakota, skulle nå til Readtowa i Wisconsin og reiste med Stjerne Line, registrert 27. september.

1910

Ingen.

1911

Gjertrud Olsen Stene gift husmor født i Vestre Slidre 1852. Ho hadde vore heime på besøk, var amerikansk statsborgar, skulle til Shellbrood B.C. og reiste med Canadian Pacific. Registrert som passasjer 11. mai.

Thorstein Torgrimsen Høverstad, lærar, reint studieopphald f. 1850 i Vang, budde i Hitterdal, Notodden. Reiste til New York for å studere skolevesen, 1 års permisjon. Reiste med Skandinavian American. Registrert 10. juli.

Gjertrud Torstensdtr. Masdal, gardbrukarenke, husgjerning f. i Vestre Slidre 1851, budde nå i Førde, reiser til familien i New York med Cunard Line, registrert 26. sept.

1912

Ingen

1913

Ingen

1914

Anders Olsen Leroll Leroholseiet, ugift gardsarbeidar f. Vang 1892, reiste til ein kjenning og for å betre inntektene. Han skulle til Minneapolis, reiste med Norske Amerikalinje, registrert 21. mars.

Oliver I. Forester Røn, stud. theol, studiereise, f. i Valdres 1882, ugift. Budde i State of New York, hadde vore på besøk i Norge og skulle nå til Rochester i New York, reiste med Norske Amerikalinje og vart registrert 12. august.

Utvandring til Amerika frå Valdres o/Bergen

Mellom 1915 og 1920 er det ikkje registrert nokon frå Valdres som drog til Amerika over Bergen.

1921

Mr. Julia M. Rolfsnes, forretningshustru, husmor, f. Bråthen i Nord Aurdal 1868. Ho hadde vore heime på besøk og skulle nå attende til Belford i Nord Dakota. Ho reiste med Den Norske Amerikalinje, og vart registrert 27. juli.

1922

Mr. Ole Knudsen Hegge, farmer i Sør Dakota, f. i Aurdal 1873. Han også hadde vore heime på besøk, skulle nå til Koll i Sør Dakota. Reiste med Den Norske Amerikalinje III, og vart registrert 1. november.

1923

Fru Elisabeth Kreyberg, doktorhustru f. i Vang i Valdres 1869, budde i Bergen, var på rekreasjonsreise, skulle til New York, og reiste med Den Norske Amerikalinke III, og vart registret 26. juni.

1924 er ingen registrert.

Dermed er vi ferdig med oversynet over dei mange frå Valdres som drog til Amerika over Bergen. Opplysningane er henta frå mikrokort som er utarbeidd av Statsarkivet/Universitetet i Bergen. Særleg frå Vestre del av Valdres måtte det kjennast naturleg å dra til Amerika over Bergen, mens folk frå nedre, østre del av Valdres, like gjerne dro ut over Oslo/Kristiania. Valdresbanen frå 1906 gjorde sitt til at forbindelsen til Austland og Oslo vart lettare. Når det var så vidt liten utfart mellom 1915 og 1920 kan dette hange i hop med verdenskrigen som rasa og som gjorde det lite naturleg å dra til Amerika. Vi ser også av listene at det særleg i vårt århundre var mange som hadde vore ein tur i Amerika, reiste heim att til Valdres og så drog overatt.

Kari Bjørngjeld, farmarhustru f. i Aurdal 1869, budde i Minnesota var amerikansk statsborgar, har vore på besøk i Valdres og skulle nå til Denevers i Minnesota, reiste med Norske Amerikalinje og vart registrert 28. august.

Carine G. Hagen (Hauge), forretningshustru f. i Bagn i Sør Aurdal 1875, budde i Wisconsin, har vore på besøk, skulle nå til Mt. Horeb i Wisconsin, reiste med Cunard Linie, var ugift, vart registrert 1. sept.

Gudbrand Amundsen Hagen, fabrikkarbeidar f. i Sør Aurdal 1889, budde i Bagn i Sør Aurdal, reiser til familie for å betre fortienesta, skulle til Mt. Horeb i Wisconsin og reiste med Cunard, ugift, vart registrert 1. september.

Olaf Antonsen Rudi, ugift trearbeiar f. i Sør Aurdal 1894, reiste til familien for å betre fortienestene sine, skulle til Mt. Horeb i Wisconsin og reiste med Cunard, vart registrert 1. september.

Ole Olsen Brandvold, ugift farmar f. i Vang 1881, budde i Provins av Sask. har vore på besøk i Valdres, amerikansk statsborgar, skulle til Micouie i Sask, Br.C. og reiste med Norske Amerikalinje, registrert 14. september.

Thom Pedersen Aardal, gift farmar f. i Vang 1875, budde i Wisconsin, har vore på besøk i Valdres, skulle nå til Stoughton i Wisconsin, var amerikansk statsborgar, reiste med Canadian Wisc. Registrert 18. sept.

Anna Kristoffersen Koppervik, kokke f. 1887 i Sør Aurdal, reiste til familie for å betre livsvilkåra sine, skulle til Wisconsin, reiste med Norske Amerikalinje, ugift, vart registrert 19. oktober.

Innflyttere til Ø. Toten

1839

1-2. Hans Olsen Eid, gardbruker 34 år og hustru Mari Hansdtr. 33 år kom fra Land, til Skjøl.

1. Elie Engebretsdtr. Ekren av Biri 33 år gift med farger Hans Johnsen Krabysanden, kom fra Biri.

2. Inge Engebretsdtr. Orderholt 22 år tjenestepike gift med Ole Hansen Orderholt, kom fra Nord Aurdal.

3. Johannes Amundsen Alm 23 år gardbrukersønn kom fra Vestre Toten.

4. Jøran Knutsdtr. Bålstad 48 år arbeider kom fra Slidre.

5. Mari Hansdtr. Garsjøeie 41 år arbeider kom fra Hurdalen.

6. Marie Gulbrandsdtr. 15 år arbeider kom fra Skydsmoe (Skjedsmo).

7. Kari Gulbrandsdtr. Seegårdseiet av Biri 31 år tjener, kom fra Biri.

8. Olava Pedersdtr. Øverby av Land 22 år tjener kom fra Land.

9. Guri Larsdtr. Smedstad av Fåberg 28 år tjener kom fra Fåberg.

10. Beret Torkildsdtr. Bøe av Nordre Aurdal 24 år tjener, kom fra Nordre Aurdal.

11. Eilert Johannesen Teterudberget 27 år husmannssønn, på Evang, kom fra Hadeland.

12. Ole Andersen Kisestuen eller Hallingstad 27 år avskjediget gevorben jaeger, kom fra Christiania.

13. Guri Erlandstr. 39 år tjenestepike med uekte sønn Amund Hansen, døpt 25. mai 1828. (faderen var ungkar Hans Svendsen Engeland), kom fra Gausdal.

17-18. Ranney Børresdtr. Forsethaugen 30 år tjenestepike med uekte sønn John 8 år, kom fra Gausdal.

19. Anders Pedersen Gillundseie 21 år tjenestepike, Bru-stuen, f. 11. nov. 1818, kom fra Stange.

20. Ungkar Ole Gulbrandsen Nordliseie 32 år, på Rognstad-eie og der gift, kom fra Hurdalen.

21. Ungkar Sivert Arnesen Lille Bostad 31 år tjenestedreng, kom fra Bolsøe ved Molde.

22. Pige Mari Johannesdtr. Thingvoldseiet 28 år tjenestepike, Hammerstad i Viken, kom fra Land.

23. Ungkar Jens Nielsen Halvseteie 27 år urmaker, på Hveem, kom fra Furnes i Land.

24. Anne Olsdtr. Almerlie 19 år tjenestepike på Hammerstadeie i Viken, kom fra Hurdalen.

25. Else Margrete Olsdtr. Flesvig 32 år garbrukerenke gift med Nils Rognstad, kom fra Hurdalen.

26. Mathias Hansen Elton 24 år tjenestedreng på Hveem, gift der, kom fra Vestre Toten.

27. Johannes Olsen Rosenvold 20 år tjenestedreng hos Arne Sukkestad, kom fra Vardal.

28. Anders Olsen Limbodalen i Fægring, 23 år, på Fjørkenstadeie og der gift, kom fra Hurdalen.

29. Marte Hovelsdtr. Nordbyeiet 37 år tjener, nå på Jørgenseteie, kom fra Land.

30. Jens Olsen Bålsrud gardbruker 35 år med hustru Anne Olsdtr. 51 år og sønnen Ole f. 1824, kom fra Hurdalen.

31. Pike Ingeborg Marie Hansdtr. Rognlien 30 1/2 år, arbeiderske fra Hurdalen.

32. Johannes Hansen Majerstuen 38 år med hustru Helene 39 år og barna: Hans f. 29/8 1824, Christian f. 24/6 1827 og Maria f. 13/12 1832, alle kom fra Hurdalen til Østre Toten.

1840

1. 1836. Pauline Marie Pedersdtr. Bladkjernet 24 år, kom for å bosette seg her, i Ørudstuen, kom fra Hurdalen og der født.

2. Oktober 1838. Jørand Knudsdtr. Søhuus 23 år, kom for å bosette seg her, bodde hos Jens Gaarder, kom fra Nordre Aurdal der hun også var født.

3. 1830. Anne Catrine Isaksdtr. Hurdals Glassverk 34 år, kom for å bosette seg her, kom fra Hurdalen der hun også var født, bor hos Anders Tandberg.

4. 1839. Anne Andersdtr. Snibstadeie fra Xstiania 27 år, kom for å bosette seg her, bodde i Snibstadeie. Kom fra Xstiania dit hun hadde flyttet fra Østre Toten, med attest 1835.

5. Med attest av 19de. Oct. 1839. Gulbrand Olsen Eriksrudeie, nå på Raddum, kom hit for å bosette seg som gardbruker, kom fra Nes på Hedmark og der født på Eriksrudeie.

6. Med attest af 5. Mai 1840. Peder Halvorsen Maurudeie 25 år kom for å bosette seg her. Kom fra Nes, Maurudeie der han var født, bodde nå i Panengstuen.

7. I april 1838. Fraskilt kone Marte Carlsdtr. Narumseie 50 år, innerst, kom med barna: Karen døpt 10. oktober 1824, Guline døpt 4. mars 1827 og Olina døpt 14. april 1833, kom fra Vestre Toten, bor på Vestre Hveemseie.

8. Høsten 1838. Oline Pedersdtr. Qvigstadeie 24 år, tjenestepike, kom fra Vestre Toten, født dersteds i Qvigstadstuen, bor nå på Fæstad.

9. Våren 1833. Ingeborg Johannesdtr. Tandeie 29 år tjenestepike, kom fra Ringsaker, dersteds født på Tandeie, bor nå på Sukkestad.

10. 10. juni 1840. Christian Andersen Bonderud 29 år arbeider, kom fra Vestre Toten hvor han er født, bodde på Hammerstadeie.

11. 21. juni 1840. Anne Arnesdtr. Nørstelien 19 år tjenestepike, kom fra Lands prestegjeld og der født, bodde på Sogstad.

12. 29. febr. 1840. Mari Christophersdtr. Tofner 24 år gardbrukerdr., kom fra Nannestad og der født, bodde på Snedkerbakken av Skramstad og der gift.

13. 31. oktober 1840. Gunnerius Andersen Grøtbergstuen, dimitteret Slave, kom fra Christiania, født i Østre Toten og her konfirmert, bor i Grøtbergstuen hos faderen.

14. 13. juli 1840. Ungkar Ole Andersen Bjerke 23 år, gardbruker på Hekshus, kom fra Hurdalen og der født, bodde på Hekshus.

15. 4. sept. 1840 Johannes Xstiansen Gihleeie 24 år skreddersvenn på Gihleeie, kom fra Christiania født på Bjerke i Vestre Toten.

16. 1837 Berte Bergersdtr. Rogstad 38 år gardbrukerdr., kom fra Rogstad i Elverum og der født, bodde nå på Bjørnstadeie.

17. 1833 Mari Hansdtr. Gaardereie 36 år tjenestepike, kom fra Lands prestegjeld og der født, gift på Hekshus.

ØSTRE TOTEN

Innflytting til Østre Toten

1841

1. Ole Olsen Limbodalen, 22 år, kom i 1838, fast tjeneste, kom fra Hurdalen og var der født. Kom til Hveem østre. NB! Anmeldt sig som Mandskab for østre Faarlund. Attest av 16. mars 1841 fra sogneprest Bruun.

2. Antoinette Nielsdtr. Melbyeie, 26 år, gift med Ole Pedersen Sullestad, kom fra Hurdalen 1839, men født på Toten, bodde på Sullestadeie.

3. Marit Knudsdtr. Skinderud, 25 år, tjenestepige kom i 1834 fra Nordre Aurdal og der født, bodde på Alfstad øvre.

4. Berte Olsdtr. Espelieie, 25 år, i aug. 1840 lyst mellom henne og ungkar David Paulsen Askimeie, tjenestepige, kom fra Søndre Aurdal og der født, kom til Askimeie.

5. Karen Ovidia Olsdtr. Limbodalen, 27 år, gift med Ole Andersen Fjørkenstadstranden, kom fra Hurdalen og der født, kom til Fjørkenstadstranden.

6. Mathias Johannesen Roset, 25 1/2 år, tjener. Kom fra Vestre Toten 1838 og der født, soldat, kom til Alfstad Øvre.

7. Paul Pedersen Prestegaardstuen, 35 år, inderst, arbeidsmann, kom fra Vestre Toten 1837 og der født, kom til Alfstad øvre.

8. Anne Johnsdtr. Nordengen af Skrukkelien, 24 år, gift med Even Gulbrandsen Høvern, kom fra Hurdalen 1840 og der født, kom til Høvern.

9. Marte Hansdtr. Flesvigeie, 29 år, kom fra Hurdalen 1836 og der født, tjener, kom til Rognstadeie.

10. Anne Marie Hansdtr. Nordlie, 28 år, ekteviet med Ole Larsen Hammerstad av Østre Toten, kom til Hammerstad fra Sørums i 1841, født i Sørums.

11. Sønneren Hans Lauritz, 1 år født 6. August og døpt 6. December 1840, f. i Sørums og kom fra der til Hammerstad i Totenvika.

12. Lars Andersen Sandbakken. 48 år og hustru Marie Jensdtr. 53 år begge arbeidsfolk fra Vestre Toten med datteren Berte Maria f. 23. sept. 1827, kom til Snipstadeie 1841.

15. Avskjediget Jæger Even Evensen Fauchald, 27 1/2 år, kom hjem til sine foreldre på Fauchald, fra Christiania 1841

12. jan.

16. Hans Christian Thomassen Røseeie 25 år, tjenestedreng fra Vestre Toten, kom til Mellom Hveem om høsten 1839.

17. Oline Christensdtr. Skjølaasdalen, 26 år, tjenestepige, fra Vestre Toten kom til Mellom Gaarder om høsten 1890.

18. Christiane Larsdtr. Limbudalen, 26 år, tjenestepige, kom fra Hurdalen høsten 1836 til Hørlandstajet.

19. Ole Jacob Olsen Ødegaarden 29 år, inderst, kom fra Vardal 1829, til Balke vestre, attest 1890.

20. Pernille Torkildsdtr. Sivesindeie, 30 år, tjenestejente, gift med Andreas Johansen Stubberud, kom fra Vestre Toten 1829 og der født, og kom til Rustad nedre.

21. Agnete Jensdtr. Hvalseie, enke, 91 år, kom fra Aker sogn for "at søge Hjembygden" 1892. Hun reiste til Aker med mann i 1838 og han er seinere død, bosatte seg nå på Skjefstadeie.

(Disse opplysningene fra kirkeboka viser at det nok var de færreste som ordnet med attest når de skulle flytte. Ofte var det slik at mange ikke ble innført i flytteoversiktene før de seinere måtte ha attest for andre kirkelige begivenheter. Derfor kunne det i en del tilfeller gå flere år før ei flytting ble registrert hos presten).

TORVETTEN

Kirkegt. 4, 2800 Gjøvik – Telefon 71215

RESTAURANT - BAR

SELSKAPSLOKALER

Gjøvik
Hotel

Kirkegt. 4 - 2800 Gjøvik

Prisen på manntall fra 1660-åra

	For medlemmer	For andre
Toten	30	45
Land	30	45
Vardal	25	35
Biri	25	35
Vang, Valdres	30	45
Slidre	30	45
Aurdal	30	45
Gran A-B	45	60
Jevnaker	25	35

Ved forsendelse i posten kommer frakt i tillegg. Hefteprisen for tidsskriftet ligger mellom 10 og 25 kroner, og 30 kroner fra nr. 1 1988.

Vestoppland Slektshistorielag har følgende konti:

Bank:

7220 66 20413

2010 61 05252

Postgiro: 300 1005

BETAL KONTINGENTEN SÅ TIDLIG SOM MULIG I ÅRET DET VIL HA MANGE FORDELER, OG DA ER DU OGSÅ SIKKER PÅ Å FÅ TILSENDT TIDSSKRIFTET ETTER HVERT SOM DET KOMMER UT OG DU GIR LAGET EN STYRKET ØKONOMI. PRØV Å VERVE NYE MEDLEMMER TIL LAGET. BRUK TIDSSKRIFTET TIL SPØRSMÅL, KOMMENTARER, ARTIKLER. DELTA PÅ MØTENE SOM LAGET ARRANGERER. LA OSS AKTIVISERE VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG I DET NYE ÅRET!! FINNER DU FEIL/TRYKKFEIL I TIDSSKRIFT ELLER MANNTALL, SÅ UNDERRETT STRAKS REDAKSJONEN OM DET!! VI ØNSKER HVERANDRE ET FRAMGANGSRIKT ÅR I 1988!!

Rettinger og tilføyelser

I artikkelen min om Kjølset i hefte 4 - 1987 har det sneket seg inn et par trykkfeil som jeg herved ber dere rette.

1. På side 313 er nevnt brukeren Paul Johannessen som i 1730 ble gift med Marte Halvorsdtr. Malterud. Han heter Paul Jonassen og var sønn av Jonas Torgrimsen Kjølset.

2. På side 314 under Nordstugua Kjølset har jeg kommet i skade for å ta livet av Ole Eriksen Kjølset alt i 1731 - før alle barna var født, som noen lesere velvillig gjorde meg oppmerksom på. Ole Eriksen døde i 1771, 83 år gammel. For ordens skyld tar jeg også med noen flere data om de barna som Ole og konen Mari Olsdtr. Trogstad etterlot seg. Hun var født i 1698 og døde som alt nevnt i 1766, "76 år gml."

1. Nils Olsen 1722-1791, neste bruker.
2. Ole Olsen f. 1727, bruker på Stange g 1731 m Catrine Olsdtr. Fossen f. 1730.
3. Marte Olsdtr. f. 1729 g 1747 m Lars Olsen Balke f. 1724 bruker på Tømmerhoel.
4. Peder Olsen f. 1732, bruker på Grønen g 1768 m Kirsti Olsdtr. Hanestad.
3. Even Olsen 1738-1809, bruker på Alm og Bakke, overtok siden Vestgarden Kjølset, g 1764 m Kari Nilsdtr. Alm, øvre 1745-1800.
1. Christian Olsen f. 1743 g 1775 m Berte Jensdtr. Kjølset. De bodde på Lunde i 1801.

Hilsen Jan Eilert Jaatun, Skreia,

Bokstavstørrelse

Synes du at den bokstavstørrelsen som hittil har vært brukt i tidsskriftet er passe stor, eller kunne den gjerne vært litt mindre? Med litt mindre typer ville en få plass til mer stoff pr side, og sidetallet kunne gå ned. Som eksempel på litt mindre skrifttype er denne artikkelen. Her har vi fotografert skrifta ned litt i forhold til den vi vanligvis bruker. Vi tar gjerne i mot reaksjoner på denne skrifttypen i forhold til den som ellers er brukt i dette skriftet.

Redaktøren

Svar på tidligere spørsmål

Spørsmål nr. 138

Hvem var Halvor Olsen Bjerke?

Halvor Olsen kaller seg Presterud da han giftet seg med Eli Sevaldsdatter Hoel i Kolbu 30. desember 1737. Men det forteller oss bare at han bodde på Presterud i 1737, han var ikke opprinnelig derfra. Likevel var det nettopp opplysningen om at han bodde der en tid som løste gåten om hans opprinnelse!

Halvor Olsen Bjerke døde i 1785, 80 år gammel og skulle etter det være født ca. 1705. Kirkeboka for Toten nevner bare én Halvor rundt det aktuelle året, og selv om ikke det i og for seg er noe bevis for at det er "vår" Halvor, skulle fadderne gi en god indikasjon:

Ole Dyrinds sønn Halfvor ble døpt 10. mars 1706. Fadderne var Erich Dyren, Lars Krabystuen, Knud Rensby, Siri Dyren og Barbro Krabyhagen.

Av disse skal vi merke oss Knud Rensby og Barbro Krabyhagen som viser seg å være nære slektninger til Halvor Olsen.

Ole Dyren er den samme som Ole Olsen Dyren som 5. desember 1698 ble gift med Kari Pedersdatter Echrum. En av kausjonistene ved forlovelsen var forresten førnevnte fadder Erich Dyren, men han og Ole var nok bare gode naboer.

Hvem Ole Olsen Dyren var, får bli et nytt problem, men Kari Pedersdatter Ekren er nevnt i et skifte på Lunde 6. april 1741.

Da ble det avholdt skifte etter Christen Pedersen, som var begravet 31. mars, 72 år gml. Han var barnløs og ble arvet av sine søsken eller deres barn:

1. Jon Pedersen Holte, død.
 - a) Peder Jonsen Holte, myndig.
2. Anders Pedersen Præsterud, død
 - a) Pernille, umyndig
 - b) Siri, umyndig
 - c) Marte, umyndig.

3. Barbro Pedersdatter Krabyhagen
4. Kari Pedersdtr. død
 - a) Johan Olsen
 - b) Halvor Olsen
 - c) Marthe Olsdtr.
 - d) Mallene Olsdtr.

Hvem disse søsknene var, fortalte et annet skiftet - denne gang på Dotset på Eina 22. oktober 1712. Det gav oss enda et par Pedersdøtre, som må være døde uten barn før 1741.

Marte Torgeirsdtr. Dotset, som ble begr. 2. september, 65 1/2 år gml. var (heldigvis for senere slektsforskere) også barnløs og ble arvet av sine nærmeste slektninger:

1. Lars Torgeirsen, død.
 - a) Anders Larsen, udkommanderet.
2. Anders Torgeirsen, død
 - a) Lars Andersen, boende i Eidsvolds sogn.
3. Halvor Torgeirsen, død
 - a) Margrete Halvorsdtr, boende i Christiania.
 - b) Johanne Halvorsdtr. boende i Christiania.
4. Peder Torgeirsen, død
 - a) Jon Pedersen
 - b) Christen Pedersen
 - c) Anders Pedersen
 - d) Barbro Pedersdtr.
 - e) Kari Pedersdtr.
 - f) Mari Pedersdtr.
 - g) Malene Pedersdtr.
5. Jens Torgeirsen, død
 - a) Knud Jensen
 - b) Halvor Jensen
 - c) Peder Jensen
 - d) Kari Jensdtr.
6. Aase Torgeirsdtr. ,

Disse Torgeirsbarna var fra Rensby i Totenvika og ytterligere stoff kan finnes om slekten i Totens Bygdebok bind 4.

Hilsen Jan Eilert Jaatun, Skreia.

Spørsmål nr. 142

Eg ville gjerne hatt nokre opplysningar om ei dame med namnet Malene Olsdatter Grund. Ho var født 1692, gift 1725 med Eirik Ivarson (Herdal?) frå Os i Østerdalen, han var født i 1690. Eg veit ikkje kvar Malene Olsdatter Grund var frå, men mannen hennar, Eirik Ivarson var klokkar i Ørskog på Sunnmøre, (etter opplysningar frå bygdeboka for Os). Han var i 1755 nemnd i ei skifteskøyte til eldste broren Ola Ivarson på garden Ivarsom. Etter Eirik Ivarson kom til Sunnmøre og kanskje før og brukte han tilnamnet Herdal, kvar han har teke tilnamnet Herdal frå, veit eg ikkje.

Malene Olsdatter Grund og mannen er rekna for å vera av ætterøtene til Kleppeslekta på Sunnmøre. Somme har meint at Kleppeslekta skal ætte frå Erik Pontoppidan, men det kan ikkje vera rett, men kanskje ei side-ætt, men at ætta hadde forbindelse til Danmark er sikkert.

Dattersonen til Malene og Eirik som var marinesoldat i 8 år, var med i slaget på Kjøbenhavns red i 1801, vitja slekta si i Århus i Danmark den tida.

Når eg ser på ætterøtene til Eirik Ivarson synest eg det er lite truleg at han kan ha røter tilbake til Danmark, da synest eg kanskje det kan vera meir truleg det var kona som ættast frå Danmark. - Men kvar var Malene Olsdatter Grund frå, og var ho av slekta Grundt?

Med helsing Olai Kleppe, 6220 Straumgjerde.

Årsmøtet 1987

På grunn av tidsnød får vi ikke med noe fra årsmøtet for 1987 i nærværende hefte, men viser til neste nummer.

Som det går fram av dette heftet har vi nå en spalte om ny litteratur av interesse for en slektsforsker. Det er vanskelig til en hver tid å ha oversikt over slik litteratur, så her trenger vi hjelp fra medlemmene, som oppfordres til å sende oss kortfattede opplysninger om nye skrifter som er kommet ut i det siste og som må antas å være av allmenn interesse for slektsbevisste i distriktet.

Lokalhistoriske skrifter

Birid-Blad 1986- (to pr.
år)

Biri historielag.

Brandbustikka (4 pr.
år)

Helge Stenersen

Brøttum historielag
Sammen med Veldre
og Brøttum fra 1987

Fåberg og Lillehammer
1979-

Fåberg historielag

Gammelt frå Stange
og Romedal 1971-
Stange historielag

Hemgrenda 1977-
Ringebu historielag

Landingen 1976-
Lands Museum

Lautin 1975-
Løten historielag

Minner frå Vang (Hedmark)
1985-
Vang Historielag

Mjøsa 1982-(2. hvert
år)
Mjössamlingene, Minnesund

Nes og Helgøya 1977-
Nes Historielag

Norsk Skogbruksmuseums
årbok 1958-

Nytt fra Maihaugen 1985-
(2 hvert år)
De Sandvigske Samlinger

Nytt om gammalt 1977-
Glomdalsmuseet

Ringsaker, Veldre og
Brøttum, årbok 1987-
(Tidligere egne årbøker)

Romerike historielags
årbok 1953-

Sagn og søge i Søndre
Ourdahl 1982-
Sør Aurdal historielag

Solør Odal 1972- (4 pr.
år)
Solør-Odal historielag.

Tidsskrift for Vestoppland
Slektshistorielag 1983-
(4 pr. år.

Totenmål og anna mål
1982-(1-2 pr. år)
Toten dialekt- og mållag

TOTN 1949-
Toten Historielag

Årbok for Gjøvik historie-
lag, Tverrdalene 1978-

Årbok for Glåmdalen
1945-
Austmannalaget

Årbok for Gudbrandsdalen
1930-
Dølaringen og Gudbrandsdal
historielag

Årbok for Hadeland 1968-
Årbokutvalget

Årbok for Nord-Østerdalen
1979-
Musea i Nord-Østerdalen

Årbok for Trysil 1979-
Årboknemnd

Årbok for Valdres 1919-
Valdres Historielag.

**Det som betyr noe
for distriktet,
betyr noe for oss**

Slektsartikler/biografier i Årbok for Land 1976-87

Aksjøsveum: 1977 24-26
Elge-Svend: 1987 106-110
Enger, Lars A.: 1985 6
Finden (Skogen), Ole:
1977 40/42
Flubergrosen: 1979 68-69
Frøisland, Mor: 1984 54-61
Gaarder, Christopher:
1976 39-41
Gaarder, Hovel Christopher-
sen: 1979 70-71
Haukås, Johan: 1987 68
Jensen, Johan: 1978 8-10
Jonassen, Hans: 1979 62-64
Kinn, Ola: 1977 9
Klette gard: 1980 37-40
Lien, Borger: 1983 71-72
Lårud, Gudbrand Kristiansen:
1983 90-91
Midthaug, Knut Marius:
1982 6-7
Narumsbakken, Nils Nilsen
1976 47-50
Nilseløkka u. Grøtåsen: 1987
53-63
Nilsen, Christopher: 1982 52-55
Nimb, Wilhelm Lie: 1977 47-48
Nygård, Martin: 1981 12-15
Nøland, Hans Andreas: 1978 85
Odden søndre: 1985 62-64
Person og slekt: 1981 16-18
Rosenberg, Ole: 1977 34-37
Rossing, Torkel: 1979 76-77
Røberg/Kolsrud, Hovel
Knudsen: 1982 29-30
Saltstutlia: 1979 85-87, 1980
63-67, 1981 29-32

Schilbred, Cornelius S.:
1985 4-5
Skee, Knud: 1982 49-51
Skredderstuen, Martin: 1978
73-75
Slektsgransking - genealogi:
1977 57-63
Smed, Ole (Andrias Arnesen):
1977 44-46, 1986 24-28
Spangrud, Anders: 1979 76-77
Strypen - Kverndalskroken:
1977 64-66
Strøm, Østen Oppdal:
1983 82-84
Sunnar-Hans: 1986 95-97
Svea, Marius: 1987 51-52
Sveum, Julie: 1987 101-104
Sviur, Maren og Kristian:
1980 47-48
Telebonde, Lars Kielsen: 1986
52-59
Telebonde, Ole Kielsen: 1982
23-28
Tollevsen, Knut: 1986 45-49
Ullsaker, Martin C.: 1981 11
Vesteråsplassene: 1986 30-44
Wasenden, Hans Olsen: 1978
67-71
Aadnes, Peder: 1987 34-47
Aasbekken, Ole Madsen: 1985
85-87

Laurs Øfreby
11. nov. 1715

Program for vinteren

Gjøvik bibliotek 18.30-21.30.

Torsdag 4. februar:

Per Braastad kåserer om Braastadslekta fra Vardal.

Torsdag 3. mars:

Fredrik Dyhren kåserer om tingboksak 1665 på Feide i Torpa og de involverte parter.

Torsdag 7. april:

Arne Amundgård kåserer om slektsarkivet på Toten Museum.

Torsdag 5. mai:

Bestemmes senere.

Kontaktperson er Ruth Klungseth, 2857 Skreia, telefon 63270.

Drengestua, Jevnaker prestegård

Tirsdagene 23. februar, 22. mars, 26. april og 24. mai.

Gran ungdomsskoles bibliotek

Tirsdagene 9. februar, 8. mars, 12. april og 10. mai.

Kontaktperson er Hans M. Næss, Gran, telefon 30414.

Kurs i slektsforskning

Vestoppland Slekthistorielag arrangerer kurs i slektsforskning på Gjøvik bibliotek følgende torsdager kl. 19-21:

25. februar, 3. mars, 10 mars. 17. mars og 24. mars. Prisen er kr. 50 for medlemmer og kr. 100 for ikke-medlemmer. Påmelding til Ole M. Granum i Gjøvik i telefon 78000 og 76734 innen 20. februar. Gjennom kurset vil en få orientering om slektsforskning, kilder, gammel skrift etc. og det blir også tur til Statsarkivet i Hamar. Vel møtt.

A/L HADELAND KORNSILO OG MØLLE

Kornmottak — Kraftfôr — Såvarer av korn og gras
Tilskuddsfôr og gjødning

Telefon (063) 28 115 — 288 016

**En
god avis
skal
dekke
mye...**

LES

Oppland
ARBEIDERBLAD

OG BLI ORIENTERT!

Lokale nyheter, stortings-
politikk, sport, kunst og
kultur, underholdning eller
maktkamp i verdens-
rommet.

TURKJØRING

på inn- og utland,
utføres med de mest moderne og komfortable busser.
Godstransport — rimelig, sikker og hurtig.

Kontakt oss om Deres transportbehov.

Telef.: 063-28 700
Telex 71842 HBS'N

2770 Jaren Norge

**Små eller store hendelser
— les om dem i**

Hadeland

— DIN EGEN LOKALAVIS —

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR 1 GODTUTVALG

TOTN tidsskrift hefte 1 - 9	å	kr.	50,-
TOTN årbok 1979-84	å	kr.	75,-
TOTN årbok 1985-86	å	kr.	90,-
TOTN årbok 1987		kr.	100,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	å	kr.	180,-
Totens bygdebok bind 2-3	å	kr.	180,-
Totens bygdebok bind 4		kr.	335,-
AKSEL NAPSTAD: Villtotningen. Viser		kr.	40,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen		kr.	40,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt		kr.	80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882-1982		kr.	80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag		kr.	80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke		kr.	30,-
TOTENDIALEKTA. Form-bruk-framtid?		kr.	30,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 1-9	å	kr.	30,-
JOHN AA. GJESTRUM: Gards-og slektshistorie	nr. . 10	kr.	40,-
ØYEBLIKK SOM VAR. Gamle fotografier I - II	kr.		88,-
TOTEN MUSEUM 1923-1973	kr.		130,-
MJØSA årbok 1982-83	kr.		10,-
MJØSA årbok 1984-86	kr.		78,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 1	kr.		88,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 2	kr.		25,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 3	kr.		40,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 4	kr.		60,-
ÅRBOOK FOR GJØVIK nr. 5	kr.		75,-
VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG 4 hf. på år	kr.		130,-
fra nr. 1 1988	kr.		25,-
HOVDHAUGEN: Slektsgransking	kr.		30,-
WASSBERG: ABC i slektsgransking	kr.		85,-
			68,-

Og mange flere. Se vårt utvalg

TOTENS BOKHANDEL

2850 Lena-Tlf. 60 594

**Ta vare på tradisjonen —
benytt distriktets eget
forsikringsselskap**

**FORSIKRINGSSKAPET
FOR DEG SOM VIL HA ALLE
FORSIKRINGER PÅ DET
STEDET DU BOR**

**SKADEFORSIKRING
BILFORSIKRING
LIVSFORSIKRING
PENSJONSFORSIKRING**

GJENSIDIGE
Forsikring

**Valdres Brannkasse
Vestoppland Gjensidige
Hadeland Gjensidige**

Brannkasse